

8/2016

Porin Kirkkosanomat

Pyhäinpäivän tunnelmaa ja tilaisuuudet, s. 2, 8 ja 13. Kuningas tulee, s. 7.

Pyhäinpäivä

muistuttaa ylösnousemuksen toivosta

Hautausmaakävelylle, s. 10. Ugandalainen Connie Ruth Porissa, s. 16.

28.10.2016

Kynttilöiden aikaa

Tulevana pyhäinpäivänä syttyy hautausmailla todennäköisesti jouluaaton jälkeen toiseksi eniten kynttilöitä. Tapa viedä kynttilöitä haudalle on yleistynyt Suomessa viime sotien jälkeen.

Nykyisin pyhäinpäivänä ja jouluaattona hautausmaiden kynttilämeri on puhutteleva. Kynttilät kertovat yhtä aikaa kaipauksesta ja toivosta. Moni tekee surutyötä kynttilän sytyttämällä, joku toinen taas muistaa edeltä menneitä ja joku kokee sytyttävänsä ikuisuuden valon muistuttamaan toivosta hautausmaallakin.

Kynttilä muistuttaa yhteydestä meitä ennen eläneisiin, heihin joiden elämä on ollut rakennuspuuna omalle elämällemme.

Tuntuu hyvältä, että suomalaisuuteen kuuluu tällainen yhteinen tapa ja muistaminen. Tällaiset tavat osoittavat kunioitusta elämää ja lähimmäisiä kohtaan.

Monenlaisten elämisen tapojen maailmassa on hyvä, että on yhteisiä kokemuksia. Haudoilla palavat kynttilät puhuvat myös niille, joille kynttilöiden sytyttäminen ei ole ajankohtaista.

Kynttilät sytyttyvät pyhäinpäivänä myös kirkoissa, joissa muistetaan edellisen pyhäinpäivän jälkeen iäisyyskutsun saaneita seurakuntien jäseniä. Kirkkojen alttarille sytytetyt kynttilät ovat vanhastaan olleet Jumalan läsnäolon merkki.

Tervetuloa pyhäinpäivän tilaisuuksiin.

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@evl.fi

s u o j a t i e

Myötä- ja vastatuulta elämän merellä

"Ristin tähden
meillä jokaisella
on suoja, tie,
mitä kulkea ja
minne mennä
haavoinemme."

Taulussa oli myrskyvä meri ja pieni purjehene. Siinä oli sanat "myötätuulta ja vastatuulta."

Tuo pieni sininen taulu, yli kahdenkymmenen vuoden takaa, oli lahjaksi saatu. Se tuli mieleeni eräänä lokakuuisena aamuna, kun sain ihmeellisen herätyksen. Unessa minut oli heitetty myrskyväälle merelle.

Siinä unessa olin hetken kauhun vallassa. Mutta pian sain huomata, että vesi tyyntyi kohdallani ja kannatteli. Pystyin kulkemaan eteenpäin. Vastatuuli olikin myötätuulta. Jostakin kaukaa kuuluivat sanat "uskosi on sinut pelastanut."

Istuin siinä sängyn laidalla pitkän tovin. Tunsin kiitollisuutta. Iloa siitä, että elämän myrskyt ovat kaataneet ilon ja kiitoksen esteet sydämeistä. Kuinka juuri vastoinkäymi-

set ovat avartaneet sydäntä kiittämään ja soimaan uudella tavalla.

Kuinka voikaan kiittää myös siitä, että Jeesus antoi myrskyn tulla. Se oli tarpeen. Myrskynsä Jeesus kysyi opetuslapsiltaan: "Missä teidän uskonne on (Luuk. 8:25)? Tuon saman kysymyksen hän esitti tämän päivän ihmiselle. Missä on uskonne?"

Kysymys on ajankohtainen. Vaikka syksy on kaunis vuodenaika ruskaväreineen, se tuo eteemme ajatuksen luopumisesta, siitä että kaikki on katoavaista. Pyhäinpäivänä voimme käydä läheistemme haudoilla ja muistella edesmenneitä rakkaitamme. Kuolema on osa ihmiselämää, ja se nostaa esiin syviä tunteita, surua, pelkoa ja ikävää.

On hyvä pysähtyä hetkesi kysymään itseltään, mistä kaikessa oikein on kysymys. Mis-

tä olen tullut, miksi olen täällä ja mihin olen menossa?

Kuolema nostaa esille myös toivoa. Jumala antaa meille elämän ja kuoleman. Kristillisen uskon mukaan kuolemalla ei ole viimeistä sanaa. Vaikka se onkin loppu, niin se on myös alku. Kristuksen ylösnousemus ja iankaikkinen elämä ovat kuolemaa vahvempia. Ristin tähden meillä jokaisella on suoja, tie, mitä kulkea ja minne mennä haavoinemme.

Jeesus ei vapauttanut meitä kärsimyksestä, mutta hän itse opetti ja opettaa meille, kuinka tulee kärsiä. Heikkoudessa on voima. Jumalan kädessä vastatuuli onkin myötätuulta. "...hänen haavojensa tähden olemme parantuneet" (Jes. 53:5).

MINNA MARJANIEMI
LÄNSI-PORIN SEURAKUNTAPASTORI

ikkunapenkki

Matkakumppaneina suru ja ikävä

"Suru kestää vuoden, mutta ikävä ei loppu koskaan", sanoi viisas kaverini, kun olimme menettäneet vuonna 2007 poikamme. Vaimoni menehtyi kaksi vuotta sitten.

Ex-missi, 42, kertoi (I-S 27.7.16) surustaan vasta pari vuotta vierellään olleen avioliitonsa äkillisen lähdön jälkeen. Alku oli mennyt kuin sumussa. Hysterisiltä kuulostavat surukohtauksetkaan eivät olleet harvinaisia. Tuntuu tutulta.

Elämäkumppani on usein myös paras kaveri, jolle pitää otis kaikki "uutiset" kertoa. Yli puolivuosisataisen tapa ei millään tahdo vieläkään jättää. Sekin puoli kuuluu ikävään.

Nykykuuden mukaan julkikkaita surraan ja he surevat lehtien palstoilla puolisoitaan, lapsiaan, vanhempiaan, isovanhempiaan. Näyttelijä Mari Vainio halusi kertoa lehdessä poikansa itsemurhasta (II 8.11.13). Joskus näitä "avautumisia" ehkä voisi kahdestikin harkita.

Mutta tietyt kokemukset voi myös jakaa kohtalotovereille. Miljonääri Jorma Terentjeff ilmaisi monen tunnot (I-S 24.3.12): "On epäoikeudenmukaista, että joutuu hautaamaan

oman lapsensa."

Lehdet syvähaastattelevat joskus ns. tavistakin. Ikämies Aarre Virtanen menetti vaimonsa (II 21.2.2015). Kohtalo oli monelle tuttu: syöpä. Leskeys oli vaikea: "Vaimon kuolemas- ta alkoi syyspimeä tie, jota en toivoisi pahimmalle vihollisellekaan." Kaiken lisäksi hän jäi täysin yksin – itsetuhoisine mielteineen.

Surevalle omien lasten ja ystävien tekemiset ovat tärkeitä. Kaverit eivät jättäneet rauhaan, ennen kuin lähdin liikkeelle. Ikävästä on välillä päästävä irti.

Tämän ajan ilmiöitä on fiktiivinen, sepitteen suru: Vain elämä -tv-sarjan näyttelijät ja katsojat itkivät. Salatut elämät -sankarin "kohtalo" kirvoitti kosolti kyyneleitä. Ihmisluontoon kuuluneeseen suruun ei ole samanlaista – ainakaan omat kokemukset.

Terentjeff ja Virtanen ovat surijoita, mutta vertailla on vaikeaa. Lapsen, vaimon tai pikkuväen lähdön aiheuttama suru ei ole samanlaista – ainakaan omat kokemukset.

Erinomaista vertaistukea sain vaimonsa menettäneen John Vikströmin kirjasta Otan

Raimo Salmilampi

osaa (2013). Kun aikoinaan tutustuin arkkipispaan, löysin sympaattisen persoonan, siis ennen surukokemuksiamme.

Lukiessani kirjaa tuli metka tunne, että tekstihän on melkein kuin omaani. Esimerkiksi itsesyytökset: mitä olisi pitänyt jättää tekemättä, mitä jäi sanomatta, viimeisten viikkojen laiminlyönnit, joita ei voi korjata. Mutta se on normaalia, myös vääjäämättömät masennusjakot, Vikström lohduttaa.

Hän kehottaa antamaan itselle anteeksi. Mitä kuoleminen lopulta on, Vikström kysyy ja vastaa: Se on kotiin palaamista.

ERKKITEIKARI
KIRJOITTAJA ON DOSENTTI

Porin Kirkkosanomat

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja:** Kari Erkkola. **Toimitussihteeri:** Matti Kuhna. **Toimitusneuvosto:** Porin seurakuntien viestinnän neuvottelukunta. **Osoite:** Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin:** 0400 309 815. **Internet:** porievl.fi. **Sähköposti:** tiedotus@porievl.fi. **Kustantaja:** Kotimaa Oy, PL 279, 00181 Helsinki. **Jakelu:** Itella posti oy. Jakeluhuomautukset Itellalle. **Ilmoitusmyynti:** Pirjo Teva, p. 040 880 4057. **Yksityistilaus:** 10 euroa vuosikerta. **Seuraava numero ilmestyy 25.11.2016**

"Tämä on ollut
meille
arvovalinta"

– Porin Teljän
seurakunnan
kirkkoherra
Kaisa Huhtala

Kirkkoturvasta haetaan apua Alaa Khdim Mahdin (toinen vas.) kaltaisten turvapaikanhakijoiden käytännön pulmiin, toteavat kappalainen Jarkko Willman, diakoniatyöntekijä Minna Salminen ja kirkkoherra Kaisa Huhtala

Seurakunnat avuksi turvapaikanhakijoiden hätään

Teljä on yhtymän ensimmäisenä seurakuntana ottanut Kirkkoturvan käyttöön.

Teljän seurakunnassa otettiin viime keväänä käyttöön kirkkojen yleiskristillinen Kirkkoturva-ohjelma, jonka puitteissa turvapaikanhakijoille tarjotaan apua heidän ongelmassaan. Skaala on laaja ulottuen henkisestä huollosta aina käytännöllisiin ja juridisiin kysymyksiin.

— Kristittyinä me emme voi jäädä katselemaan toimittomia sivusta, kun ympärillämme on apua tarvitsevia kielitaidottomia ihmisiä. Tämä on ollut meille arvovalinta, kirkkoherra Kaisa Huhtala sanoo.

Teljä on tähän mennessä ottanut Kirkkoturvan kautta piiriinsä muutamia turvapaikanhakijoita.

Monia haasteita

Kirkkoturva-tiimin jäsen, kappalainen Jarkko Willman havainnollistaa turvapaikanhakijoiden avuntarvetta esimerkillä.

Poliisi ajan tasalla

Kirkkoturvaa ei Teljässä ole mitenkään erityisesti mainostettu turvapaikanhakijoille, kertoo diakoniatyöntekijä Minna Salminen, joka kuuluu tiimiin yhdessä perhediakoni Satu Katilan kanssa.

— Tosin viime keväänä järjestimme kirkolla arabiankielisen messun, jonka tarkoituksena oli aktivoida turvapaikanhakijoita, Salminen toteaa.

Teljän seurakunnalle Kirkkoturva merkitsee myös saumatonta yhteistyötä poliisiviranomaisten kanssa. Ohjelma on poliisin hyväksymä.

— Ilmoitamme poliisille aina jokaisesta turvapaikanhakijasta, jonka olemme Kirk-

koturvan kautta ottaneet suojimme. Toimintamme on läpinäkyvää ja avointa joka suuntaan, vaikka joku on epäillyt, onko tämä laillista, Huhtala kertoo.

Ei verovaroilla

Eikä tässä vielä kaikki. Kirkkoturvan valjastaminen käyttöön on Huhtalan mukaan saanut myös jotkut seurakuntalaiset kyselemään, käytetäänkö niukkoja verovaroja nyt turvapaikanhakijoiden auttamiseen, vaikka seurakunnassa olisi muitakin rahaneurekia.

— Vastaan, että emme käytä. Kirkkoturva rahoitetaan yksinomaan näihin tarkoituksiin osoitetun vanhojen, meillä testamentattujen varojen kautta, hän korostaa.

Teljän Kirkkoturva-tiimi toimii reaaliaikaisuuden turvaamiseksi WhatsAppissa. Esimerkiksi lomien aikana myös diakoniatimi on valmiudessa kaiken varalta, ja talloin on varalla lisävahvistustakin. Tiimin apuna toimii myös vapaaehtoisia.

Fakta

Kirkkoturva

- On yleiskristillinen käytäntö, jolla on vuosisatainen perinne.
- Eri aikoina erilaiset yhteiskunnan marginaaliin joutuneet ryhmät ovat hakenet turvaa temppeleistä.
- Kirkkoturvakäytännöllä tuetaan ja autetaan niitä, jotka ovat Suomessa ns. paperittomia tai ihmisiä, jotka ovat joutuneet Suomen säädösten kannalta määrittelemättömään ja oikeudettomaan asemaan.
- Kirkkoturvalla pyritään varmistamaan siirtolaisten oikeudenmukainen ja inhimillinen kohtelu.
- Turun arkkihiippakunnassa Kirkkoturva on Teljän lisäksi käytössä ainakin Turun Mikaelin seurakunnassa.
- Piispat suosittelevat Kirkkoturvan käyttöönottoa.
- Yhtymän muista seurakunnista Meri-Pori ja Lavia ovat tehneet Kirkkoturvasta myönteisen periaatepäätöksen.

Yhtymän nettisivut uudistumassa

Porin seurakuntayhtymä siirtyy vuodenvaihteen jälkeen Kirkkohallituksen standardoimaan Lukkari-nettisivustoon. Uusi kokonaisuus antaa yhtymän lisäksi seurakunnille mahdollisuudet entistä parempaan näkyvyyteen omien tapahtumien suhteen. Samalla päivitysvastuu seurakuntien omista tapahtumista siirtyy seurakunnille itselleen.

Myös käyttämisen loogisuus on parhaillaan tekeillä olevassa uudessa sivustossa entistä parempi.

Kirkollisvero pysyy ennallaan yhtymässä

Porin seurakuntayhtymän tuloveroprosentti pysyy ensi vuonnakin nykyisessä 1,50:ssä. Myös vuosille 2018–2019 on yhtymässä kaavailtu jatkamista samalla prosentilla.

Seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto päätti tuloveroprosentista kokouksessaan 12. lokakuuta.

Kirkosta eroaminen kasvussa Porissa

Kirkosta eroaminen näyttää kuluvana vuonna olevan kasvussa edelliseen vuoteen verrattuna. Toukokuun loppuun mennessä kasvua eroamisluvuissa on vuodentakaiseen nähden 49, eli neljänneksen. Kaikkiaan eroamisia oli tammi-toukokuun aikana 234.

Kirkkoon liittyminen on samaan aikaan alentunut Porissa viidellä prosentilla. Seurakuntiin on liittynyt kaikkiaan 134 henkeä.

Jäsenmäärä oli toukokuun loppuun mennessä alentunut 0,3 prosentilla.

Seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto sai asian tiedokseen kokouksessaan lokakuussa.

Kirkkovaltuusto torppasi oppilaitostyön järjestelyt

Oppilaitosteologian ja -diakonin virkoja ei Porin seurakuntayhtymässä lakkautetakaan vuodenvaihteessa eikä tilalle ainakaan tässä vaiheessa perusteta kirkon oppilaitostyöntekijän virkaa samasta ajankohdasta alkaen, päinvastoin kuin kirkkoneuvosto oli esittänyt.

Seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto äänesti esityksen nurin kokouksessaan äänin 26–22. Jorma Hännikkälä (sit.) äänesti tyhjää. Voittaneen esityksen teki valtuutettu Simo Korpela (kd.) Tellervo Kuusirannan (kans.) kannattaessa häntä.

Hävinneessä esityksessä todettiin, että uudelleenjärjestelyä olisi helpottanut, ettei kummassakaan lakkautettavaksi esitetyssä virassa ole tällä hetkellä vakituista viranhaltijaa. Uudessa kokonaisuudessa olisi pyritty suurempaan joustavuuteen ja monikäyttöisyyteen sekä siihen, että viranhaltija voisi samanaikaisesti toimia diakonian, kasvatuksen tai papin virassa.

Yksi virka täytetty ja toinen avoinna

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli on nimitänyt Hanne Tobiassonin Meri-Porin seurakunnan seurakuntapastoriksi marraskuun alusta lukien toistaiseksi.

Tuomiokapituli on niin ikään julistanut haettavaksi Länsi-Porin seurakunnan kappalaisen viran. Hakuaika päättyy 11. marraskuuta klo 15.

Tutkimus tekeillä itsemurhasta ja uskosta

Omaisten ja itsemurhaa yrittäneiden vapaamuotoisia kirjoituksia itsemurhan syistä ja vaikutuksista identiteettiä ja hengellisyyteen kerätään parhaillaan tutkimusmateriaaliksi.

Asialla on teologian ylioppilas Jenni Tabell, joka on tekemässä aiheesta käytännöllisen teologian pro gradu -tutkielman Itä-Suomen yliopistossa.

Tabell haluaa vastauksia useisiin kysymyksiin. Miksi sinä tai läheisesi yritti tai teki itsemurhan? Miten tapahtunut on muuttanut elämäsi, entä uskoasi Jumalaa? Millä tavoin uskonollinen vakauksesi on ollut apu tai haikka selviytymisprosessissasi? Miten asiaan on suhtauduttu uskonollisissa yhteisöissä? Mitä ajattelet itsemurhan tehneiden kuolemanjälkeisestä elämästä?

Vastauksia voi lähettää esimerkiksi Tabellin sähköpostiin jetahell@student.uef.fi. Aineistonkeruu päättyy joulukuun puolivälissä.

Sanalla sanoen ja laulaen

Nahkakantinen Raamattu
Laadukas Raamattu kultaisella nimipainatuksella. Myös nahkakantisia virsikirjoja. Valikoiman löydät netistä www.pipliakauppa.fi

Kolmikielinen Vuorisaarna
Upeasti kuvitettu Vuorisaarna. Kielet arabia-englanti-suomi. 6,50 €

Uudet virsikirjat
Virsikirjoissa on nyt 79 uutta soinnutettua virttä. Tilaa omasi adventiksi.

PIPLIA, voimasanoja
Suomen Pipliseura | myynti 010 838 6520 | myynti@piplia.fi | piplia.fi

askel

Uusi askel -lehtipisteissä.

Voit tilata Askelen myös kotiisi.
Asiakaspalvelu 020 754 2333, asiakaspalvelu@kotimaa.fi
www.askellehti.fi

Täydellistä hautausalan palvelua.
Kuljetukset kaikkialle. Muistotilaisuuksia, sidontatyöt.

Puh. (02) 635 1160
Vesa Viitala 050 569 3653

HAUTAUSTOIMISTO ANJA VIITALA OY
Uusikirkkotie 40, PORI

HAUTAKIVET
YM. KIVIALAN TYÖT SUORAAN KIVIVEISTÄMÖLTÄ KYLÄSAARESTA
AK-KIVI
Kiviveistämöntie 39, 28760 Pori
puh. 02-6486075 www.ak-kivi.fi

Diakonialaitoksen Hautauspalvelut

Pori, Eteläpuisto 10 (02) 632 7011
Ulvila, Lauttaranta 5 (02) 538 9090
Harjavalta, Harjavalankatu 15 (02) 674 1505

Luvian Kukka (02) 558 1364
Noormarkun Kukkapuoti (02) 548 4074
Kukkakauppa Meriheimä, Merikarvia 044 373 6046

Rantasen HAUTAUSTOIMISTO
Luotettava ja ammattitaitoista hautauspalvelua vuodesta 1918

Itäpuisto 12 Pori p. 02 6332 707 www.rantasenhautausuimisto.fi

SATAKUNNAN HAUTAUSTOIMISTO
Satakunnan Hautausuimisto Oy
Eteläpuisto 19, 28100 Pori
p. (02) 6415 131 (24h) 045 1334 840
www.satakunnanhautausuimisto.com

Enkeli ilmestyy Marialle Kuningas tulee -jouluvaelluksella. Rooleissa ovat vuosien varrella olleet muun muassa kuvassa esiintyvät Kristiina Haarala ja Mari Ahvenjärvi.

Kohti seimen ihmettä

Adventti on jo ovelta, ja seurakuntakeskuksessa valmistaudutaan perinteiseen Kuningas tulee -jouluvaellukseen.

Kauniita muistoja

Joulukuvaelmia on esitetty kautta aikain. Paimenten keto, itämaan tietäjät, enkeli ja pyhä perhe ovat herkästäneet joulunodottajia lukemattomilla näytännöillä.

— Eräällä joulujuhlissa veljeni oli Herodes. Esirippu kaatui hänen päälle. Pienen kyläkoulun puitteet olivat mitä olivat... Kerran opettaja pyysi Miettistä esittämään runon. Kun poika oli sen lausunut, hän sai opettajalta lahjaksi sukset. Lahja tuli tarpeeseen, sillä vähävaraisen perheen

lapsilla ei ollut talviurheiluvälineitä. Kesäisin he leikkivät käpylehmillä ja tekivät itse pyssyt luonnon raaka-aineista.

Rauha on tärkeintä

Miettinen ei silti muistelee lapsuuttaan pahalla. Mieliuuvitus ja taidot sinä vain kehittyivät. Kymmenlapsinen perhe veti yhtä köyryä, sisaruksilla oli hyvät välit. Jouluisin pelattiin koko porukalla korttia ja lautapelejä.

— Meitä oli hyvä rinki! Tulevaan joulun Miettinen valmistautuu rauhallisesti ja rutiinilla. Hän on jouluisin muun muassa käynyt seurakuntakodilla puorolla ja tehnyt vapaaehtoistöitä.

Hänen mielestään joulunalus-aikaan saa kuulua tohinaa ja huisketta, mikäli ollaan joulumielellä. Kaikkien ei kuitenkaan tarvitse mennä hössötyksiin mukaan. Joulun voi vastaanottaa myös rauhallisesti.

KUKKA-MAARIA CLEVE

Martti Miettinen odottaa pian alkavaa adventtiaikaa rauhallisella mielellä.

Vapaaehtoistyö keskiössä

— Kun lauloimme Keski-Porin kirkkokuorossa, siellä ilmoitettiin, että joulunäytelmään etsitään laulajia. Siitä se lähti, Miettinen muistelee.

Edelleen hän suuntaa vaellukseen myönteisin mielin. Miettinen teki elämäntyönsä julkisivusektorilla, korjasi ja ehosti vanhoja rakennuksia. Koko ikänsä hän on käyttänyt käsiään – ja nauttinut siitä.

Eläkkeelle hän jäi heti kun mahdollista, sillä ajan kulumisessa hän ei uskonut olevan ongelmia. Kädentaitoja mies verryttää jatkuvasti tekemällä koruja Suomen Punaiselle Ristille ja seurakunnalle.

Myös valokuvaus on mieluista. Joulunäytelmästä on kertynyt niin videomateriaalia kuin perinteisiä kuvia. Miehen kokemuksista löytyy myös upeita maisemakuvia merellisestä kotikaupungista.

Kuningas tulee -jouluvaelluksen yleisönäytökset la 20.11. ja 26.11.
Porin seurakuntakeskuksessa, Itäpuisto 14.
Lähdöt kierrokselle klo 10, 10.45, 11.30 sekä klo 12.45, 13.30 ja 14.15.

Vapaa pääsy! Näytöksen mahtuu 30 henkilöä, kesto n. 45 min.

Kiitosilta vapaaehtoisille

Porin Teljän seurakunnan vapaaehtoisille järjestetään kiitosilta maanantaina 28. marraskuuta klo 18 Juhlatalo Rantakartanossa, osoite Isojoenrannatie 58.

Ilta on tarkoitettu ihmisille, jotka toimivat jossain vapaaehtoistehtävässä Porin Teljän seurakunnassa. Illassa on tarjolla maittavaa ruokaa, musiikkia sekä pieniä puheita. Ilmoittautumiset "omalle" työntekijälle 11.11. mennessä.

Valon ja yön Valtiaalle

"Terve Valtias valon ja yön" -konsertti Länsi-Porin kirkossa la 19. marraskuuta klo 18.

Konsertissa esiintyvät baritoni Jouni Maunula, viulisti Leelo Lipping ja pianisti Sakari Salminen. Ohjelmistossa on suomalaista kansallisromantiikkaa mm. Oskar Merikantoa ja Ahti Sonnista, sekä J. S. Bachin musiikkia.

Konsertti päättyy Merikannon lauluun "Kun saapuu Herra Sebaot", joka johdattaa ajatukset kirkkovuoden ajankohtaisesti vietettävään Tuomi-osunnuntaihin. Konserttiin on vapaa pääsy.

Koulutusta kielioppaille

Kirkon Ulkomaanavun Opettajat ilman rajoja järjestää koulutuksen vapaaehtoisille suomen kielen oppaille.

Toisto-koulutus vapaaehtoisille kielioppaille pidetään Porin Teljän kirkossa lauantaina 12. marraskuuta klo 13–15. Koulutus on tarkoitettu kaikille vapaaehtoisesta suomen kielen kieliopistominnasta kiinnostuneille.

TOISTO-menetelmän avulla kuka tahansa voi toimia suomen kielen alkeiden kielioppaana. Perustuu puhutun mallin toistamiseen. Ilmoittautumiset digimenterprise.com/answer/?s_id=1445513&ch=VYNUH42.

Raamattukurssi Väinölässä

Raamattuviiikonloppua vietetään Väinölän kirkossa 28.–30.10. teemalla "Elävä ja voimallinen sana – mitä Raamattu meille merkitsee?".

Perjantaina 28. lokakuuta klo 18 kuullaan opetus "Salattu Jumala ja Raamattu". La 29. lokakuuta klo 10.30 kuullaan opetus "joka on puhunut profetioitten kautta". Ruokailun jälkeen klo 13 jatketaan teemalla "Erämaa kukkii – mitä Jumalan sana vaikuttaa?", ja klo 14 "Kirkko vai Raamattu?". Kahvien jälkeen klo 15.30 kuullaan vielä "Riittäkö Raamattu?" ja klo 16.30 "Sidottu ja vapaa" -opetus. Sunnuntaina 30. lokakuuta klo 14.30 on vuorossa viimeinen opetus "Elävä ja voimallinen sana". Klo 16 vietetään messua.

Opettajina Johan Helkkula, Markus Malmivaara ja Jarkko Willman. Kurssin järjestävät Porin Teljän seurakunta ja SLEY:n Porin osasto.

Villasukkia veteraaneille

Mummun Kamari valmistuu Suomessa 100-vuoden tapahtumiin kutomalla villasukkia esimerkiksi veteraaneille.

Voit olla mukana lahjoittamalla meille Novitan Seitsemän veljestä -lankaa (esim. valkoista tai sinistä, väri 124), mutta otamme vastaan myös valmiita sukki. Sukat ja langat toimitetaan Mummun Kamariin, osoite Itäpuisto 14.

Tunne kirkkosi.

Tilaa Kotimaa opiskelijalle!

Kotimaa tarjoaa yleissivistävää tietoa ja kirkollista sisältöä, josta on hyötyä opinnoissa. Tilaa hyödyllinen lahja lapselle, lapsenlapselle, kummilapselle – opiskelijalle, joka haluaa ottaa tuntumaa tulevaan työelämään.

TILAUSKORTTI

Kyllä kiitos! Haluan opiskelijatilauksen ☐ itselleni ☐ lahjaksi.

☐ Tilaan Kotimaa-lehden määräaikaisena tilauksena 12 kk 66,- (norm. 132,-). Lisäksi saat kaupan päälle käyttöoikeuden digipakettiin vuodeksi.

☐ Tilaan digipaketin määräaikaisena tilauksena 12 kk 29,- (norm. 106,-). Digipakettiin kuuluvat K24, Kotimaa Pro ja Kotimaan näköislehti.

KOTIMAA
Vastauslähetyksen tunnus 5001582
00003 Vastauslähetyksen

TILAUSKORTTI
Nimi _____
Osoite _____
Postinumero ja -toimipaikka _____
Puhelin _____
Sähköposti _____
SAJAJA, JOS ERI KUIN MAKSAA
Nimi _____
Osoite _____
Postinumero ja -toimipaikka _____

Kotimaa-lehti 12 kk vain 66€
(norm. 132 €)
+ digipaketti vuodeksi kaupan päälle

TEE TILAUS HALUAMALLASI TAVALLA > Postista tilauskortti, postimaksu on maksettu puolestasi. > Soita 020 754 2333 > Tilaa verkosta: www.kotimaa.fi/tarjous

Diakonissa Marjaana Huopainen työskentelee diakonialaitoksen saattohoitokodissa. Hän näkee toivoa ja valoa myös silloin, kun elämä lähenee loppuaan.

Kun toivo muuttaa muotoaan

Saattohoidon periaatteena on vaalia ihmisarvoa loppuun saakka, suurella sydämellä.

Porissa Diakonialaitoksen Saattohoitokodissa hoidossa olevan Riitan (nimi muutettu) syöpää ei voida parantaa. Elämä lähestyy loppuaan. Nyt enää vain lievitetään sairauden oireita. Riitan olo on turvallinen, koska Saattohoitokodissa apu on lähellä ympäri vuorokauden. Hänen suurin toiveensa on kivuton olo. Lääkitys on nyt sopiva, joten toive on toteutunut.

”Kun mitään ei enää ole tehtävissä, aletaan elää viikko, päivä, tunti ja lopulta vain hetki kerrallaan.”

— Marjaana Huopainen diakonissa ja omahoitaja

Vahvana tukena sairauudessa on kaiken aikaa ollut oma sisko, Eeva (nimi muutettu).

”Se on niin väärin”

Riitta ja Eeva ovat kasvanee läheisiksi. Heitä yhdistää hurtti huumori. He muistelevat usein menneitä, nauravatkin kippurassa. Sisarusket ovat kokeneet, kuinka tieto parantumattomasta sairaudesta paikkaa ihmisen polvilleen.

— En ymmärtänyt, että se olin minä. Tällaisiahan oli nähty vain ot-sikoissa, Riitta kertoo. — Kun se on niin väärin. Niin väärin. Siltä se tuntui, muistelee Eeva. Hän työskentelee hoitoalalla, ja tässä siitä ei ole ollut apua. — Hoitaja ei ole mikään ihmeidentekijä. Toisaalta ammattilaisella on liikaa tietoa, ja berkästi alkaa miettiä työssä kohtamia asioita. Kaikki on kuitenkin erilaista, kun kyseessä on oma läheinen.

— Mistäs sen tiedät, vaikka jona-in päivänä tekisitkin mulle jonkun ihmehen, tokaisee Riitta. Sisarusket nauravat. Ja vakavoituvat taas. — Voi voi, seisoin vaikka pääl-läni tikun nokassa, jos se sinua aut-taisi, vastaa Eeva.

— Tikku siinä kyllä saattai-si mennä läpi pään ja horjahtelisin, mutta seisoin silti.

Toivon kaari

Saattohoidon alussa järjestetään aina hoitokokous. Siellä paikalla ovat lääkäri, sairaanhoitaja, potilas omai-sineen ja sosiaaliohjaaja. Kaikki asi-at käsitellään – kivun hoidosta talo-udellisiin kysymyksiin. — Tällä ihminen on kokonai-suus, Riitta kiittelee. Diakonissa Marjaana Huopai-nen on Riitan omahoitaja. Hän on seurannut läheltä niin Riitan kuin muidenkin saman kokeneiden tie-tä:

— Aluksi kamppailaan sairau-den voittamiseksi ja käydään hoi-doissa. Toivo liittyy silloin parane-miseen. Kun mitään ei enää ole teh-tävissä, aletaan elää viikko, päivä, tunti ja lopulta vain hetki kerrallaan. Tällä matkalla toivo muuttaa muotoaan. Tärkein toive on lopulta se, että ei olisi kipuja – ja että pääsisi rauhallisesti pois.

Voimanlähteitä

Marjaana saa voimaa työhönsä hen-gellisestä vakauksesta. Työn-

ohjaus auttaa, samoin metsä. Siellä on tilaa hengittää.

Myös omaisen on huolehdittava jaksamisestaan, jotta voisi pysyä sair-aan tukena. — Minä saan voimaa hänestä, to-teaa Eeva ja koskettaa Riittaa läm-pimästi.

— Voima... se tulee yllättävistä asioista. Vaikkapa auringosta ja kis-sasta. Hyvästä musiikista, läheisistä. Kun takki on täynnä, menen ystävi-en luo. Kiljun siellä aikani ja lähden pois, Eeva kertoo.

Hänen jaksamistaan on myös helpottanut tieto, että Riitan ei tar-vitse asua yksin pelkojensa kanssa. Eeva ja Riitta ovat enemmän kuin tyytyväisiä saattohoitokodin ystävälliseen ja lempeään henkilö-kuntaan. Läheiset ovat aina terve-tulleita, lisävoiteita kannetaan tar-vittaessa. Tilat ovat viihtyisät ja ko-dikkaat.

Kun sanat loppuvat

Pelko ja neuvottomuus etäännyttä-vät usein ihmisiä sairaan luota. Ei tiedetä, kuinka pitäisi lohduttaa tai käyttäytyä. — Toivoisin, että sairas kohdat-taisiin kuten ennenkin. Usein hänet nähdään kuin lasipallon sisällä, pe-

lätään särkymistä, miettii Eeva. Hänen mielestään myös neuvot-tomuutensa voi kertoa rehellisesti: ”En kerta kaikkiaan tiedä, mitä si-nulle nyt pystyisin sanomaan.” Sen-hän ymmärtää jokainen. Riitta on samaa mieltä: tärkein-tä on läsnäolo, eivät niinkään sanat.

Rauhallinen lähtö

Joskus hengelliset asiat askarruttavat potilasta. Paikalle saatetaan tarvita pappia. Ainoastaan siitä puhutaan, mistä asiakas haluaa.

Marjaana on kuullut osuvan lau-seen: ”Sängyn pohjalta näkee hy-vin.” Loppua kohden ajatukset usein kirkastuvat.

Joskus kuolema tulee vasta sit-ten, kun siihen saa läheiseltä ”luvan”. Omainen ottaa kädestä ja sanoo, että kaikki on hyvin; voit sulkea silmäsi ja lähteä. Monesti tämän jälkeen tulee se viimeinen henkäys.

Saattohoitoon koulutetaan myös vapaaehtoisia.

— Olisi hienoa, jos useammat rohkaistuisivat tähän. Vapaaehtoi-sia todella tarvittaisiin lisää, toteaa Marjaana Huopainen.

TEKSTI JA KUVA
KUKKA-MAARIA CLEVE

Näytelmän päähenkilön Martti Lutherin roolin esitti kolme vuotta sitten Ari Elorinne, Katarina-rouvan roolissa nähtiin Anne Karhu.

Rekrytointi alkamassa Luther-näytelmään

Rekrytointi on alkamassa vuoden kuluttua uudelleen esitettävän Luther – villikarju viinitarhassa –näytelmän tiimoilta. Mukaan toivotaan eritoten entisiä tekijöitä, mutta uusienkin kiinnostuneiden kannattaa suunnata rekrytointitilaisuuteen Porin seurakuntakeskuksen keskiviikkona 9. marraskuuta klo 18 (Eteläpuisto 10B, 3. krs. huone 322). Näytelmän tekemiseen tarvitaan niin näyttelijöitä kuin avus-tajiakin. Itse esittämisen lisäksi aikaa pitää varata myös harjoituksiin. Teljän kirkossa täysiä saleja kolme vuotta sitten kerännyt näytelmä on osa Reformaatio 500 -juhluvuoden juhlintaa Porissa. Tässä vaiheessa on tehty päätös siitä, että näytelmä esitettäisiin Teljän kirkossa neljä kertaa. Tiedot esityskerroista löytyvät netistä Reformaatio 500 Porissa -sivuilta.

Syksyllä 2013 esitetty Luther-näytelmä veti Teljän kirkon täyteen eivätkä kaikki halukkaat edes päässeet sisälle.

Toejoen pappila myydään

Porin seurakuntayhtymän kirkkovaltuusto päätti kokouk-saan lokakuussa Toejoen pap-pilan kiinteistön myynnistä. Paikka myydään Porin Antin-talot Oy:lle 160 000 euron hintaan. Päätös menee vielä Kirkkohallit-uksen vahvistettavaksi. Itse rakennus myydään purku-kuntoisena rakenteellisten ongelmien vuoksi. Pappilassa tehtiin haju-jen takia sisäilmatutkimus vuonna 2011, ja toisessa otoksessa havaittiin kohonneita pitoisuuksia. Syksyllä 2013 toimikauden alkaessa ilmassa oli normaalia voimakkaampi

Kristillistä työtä kyläyhdistyksen suojissa

Arvio: Lavalainen Riuttala-Mustajoen kyläyhdistys hengellisine toimi-kuntineen saattaa olla lajissaan ainoa.

- Tämä on epäbyrokraattisen kokoonpano, jossa itse asiassa on etusija, luonnehtii lavalaisen Riuttala-Mustajoen kyläyhdistyksen hengellisen toimikunnan ideaa sen puheenjohtaja, psykoterapeutti Seppo Laakso. Seitsemisen vuotta sitten kyläyhdistyksen hallitus esitti Laaksolle ja hänen vaimolleen Elinalle sekä kolmelle muulle toimeksiannon hengellisen toimikunnan perustamisesta. Yksi syy oli se, että kun kyläyhdistys oli siihen asti joka tapauksessa järjestänyt hengellisiä tapahtumia, oli kaikki tällainen nyt järkevää keskittää sitä varten perustetun toimikunnan suojiin. Laakson mukaan vetäjillä ei ole kyllästymistä näköpiirissä. Tapahtumat itsessään ovat kaikkea muuta kuin korkealentoisia. — Esimerkiksi hengelliset yhteislaulutilaisuutemme ovat luonteeltaan yhteisöä tukevia.

Yhdessä kirkon kanssa

Kyläyhdistyksen laavu on yksi aree-na, jossa hengellinen toimikunta tapahtumiaan toteuttaa. — Viime kesänä järjestimme siel-lä Suvilinnun lauluja –tilaisuuden, joka on kesämen väline Kauneimmille joululauluille, Laakso kertoo. Varsin omaperäinen tilanne laavulla koettiin loppiaisena, kun hengellisen toimikunnan puitteissa siel-lä laulettiin sillä erää viimeisen ker-ran Kauneimmat joululaulut peräti 25 asteen pakkasessa nuotion ja lyh-tyen loisteessa. Loppusyksyn aikana Kauneim-mat joululaulut lauletaan paikalli-sella kylätalolla, joka niin ikään on lämmitätämätön tila. — On vielä hyvä huomata, ettem-me järjestä hengellistä toimintaamme muusta erillään, vaan yhteis-työssä seurakunnan kanssa. Itse toivomme sitä, että meidän kauttamme kynnys osallistua hengellisiin tilai-

— Kyläyhdistyksen hengellisen työn yksi etu on siinä, että seurakuntalaisten kynnys tulla tilaisuuksiin voi olla matalampi, arvioi Riuttala-Mustajoen kyläyhdistyksen hengellisen toimikunnan puheenjohtaja Seppo Laakso.

suuksiin olisi vielä matalampi, Laakso korostaa. Hänen mukaansa maalauskylästä löytyy tarvittaessa myös koneapua, jos vaikkapa hengellinen toimikunta sellaista jossain vaiheessa tarvitsisi.

Lavalaisia perinteitä

Alastarosta Loimaan läheltä synty-nä olevan Laakson mukaan lavalai-nen kristillinen perinne on vahvaa muun muassa paikkakunnan rik-kaan herätysliikehistorian ansiosta. — Kaiken kaikkiaan Lavian seu-rakuntaelämä on edelleen aika kir-kollista. Kaikille avointa raamattupiiriä ei Laakson luotsaama hengellinen toi-mikunta pidä, mutta hän ei näe es-tettä sille, etteikö sellainen vielä voi-sikin kylällä toimia. Jatkossa toimikunta myös huo-lehtii kummilusikat kaikille kylällä syntyville lapsille. Vastaavaa kyläyhdistystä, jossa olisi Riuttala-Mustajoen tapaan vie-lä hengellinen toimikunta mukana, ei Laakso tiedä, joten lavalaiset saattavat tässä mielessä olla ainoita Suomessa.

TEKSTI JA KUVA
MATTI KUHNA

Fakta

Riuttala-Mustajoen kyläyhdistys

- Yhdistyksen alue koostuu kahdesta kylästä, Riuttalasta ja Mustajoesta.
- Kylissä asuu ja niitä pitää kotinaan noin 300 asukasta.
- Alueella on myös valokaapeli-yhteys.
- Kyläyhdistyksen tilaisuuksissa käy väkeä 10-100 hengen välillä.
- Kyläyhdistyksen hengellisessä toimikunnassa on viisi jäsentä. Seppo ja Elina Laakson lisäksi mukana ovat Lavian kirkko-herra Anna-Kaisa Hautala miehensä, kappalainen Lasse Hautalan kanssa sekä eläkkeellä oleva seurakunta-lehtori ja nykyinen kirkko-valtuutettu Tellervo Kuusiranta (kans.).
- Kalenterivuoden aikana toimi-kunta järjestää kymmenkunta hengellistä tapahtumaa.

MATTI KUHNA

Hautakivien tarinat kiehtovat kuulijoita

Pyhänpäivänä kaksi vuotta sitten Porin Vanhalle hautausmaalle tarkoitettua hautausmaakävelyllä koettiin suuri kaos. Tapahtumasta oli nimittäin etukäteen tehty ennakkojuttu *Satakunnan Kansaan*, minkä seurauksena paikan päälle ilmestyi 200–300 asiasta kiinnostunutta.

Tilanne osoittautui heti kättelyssä mahdottomaksi. Kahden oppaan kertomukset eivät millään kantaantuneet kaikkien korviin pimenevän illan rängästeessä. Osa turhautui nopeasti ja lähti pois, mutta tiedonhaluisimmat jäivät jäljelle.

Vahingosta on viisastuttu, hautausmaakävelyn toisena oppaana toiminut Satakunnan Museon intendentti **Tuulikki Kiilo** vakuuttaa.

— Tänä vuonna järjestettävälle kahdelle kierrokselle pääsee vain 50 nopeinta, jotka ovat jo etukäteen osanneet pääsylipun Satakunnan Museolta.

Ei uutta auringon alla

Oppaat ovat huolella valmistautuneet kertomaan hautakivien tarinoita kuulijoilleen. Pohjatyö hautausmaakävelyä varten kesti kaksi vuotta, jona aikana selvitettiin sukujen vaiheita ja erilaisten tapausten taustoja.

— Ihmiset ovat kautta aikain olleet samanlaisia. Aina on tehty hölmöyksiä ja väkivaltaa, Kiilo ynnää.

Vanhan hautausmaan kierros poikkeaa esimerkiksi Helsingin Hietaniemen vastaavasta. Hietaniemi on entisiä presidenttejä myöten täynnä kuuluisuuksia, kun taas Vanhalla hautausmaalla niitä ei juurikaan ole.

Pieninä knappeina Kiilo mainitsee Vanhalle hautausmaalle haudatun entisen presidentin **P.E. Svinhufvudin** puolison **Ellenin** isovanhemmat **Amanda** ja **Carl Timgren** sekä **J.L. Runebergin** veljen vaimo ja lapset.

Tosin **Runebergin** kivi on kadonnut tai piilossa maan alla, mutta paikka on tiedossa.

Koskettava hautakivi

Tutustuminen Vanhaan hautausmaahan on nostanut Kiilolla esiin hämmästyksen siit, miten paljon aika on muuttunut.

— Entisinä aikoina suuri määrä ihmisiä kuoli jo aivan lapsina, koska hygieniä oli puutteellista eikä nykyisen kaltaista terveydenhuoltoa ollut. Kuvavaa on se, että jo 60-vuotiaista pidettiin aivan vanhuksena.

Eniten Kiiloa itseään koskettaa eräs hautakivi, johon on vainajan saateteksiksi kaiverrettu sanat ”Rakas äitini.”

— Kyseisellä naisella oli eri miesten kanssa kuusi lasta eivätkä isät olleet tiedossa. Salavuoteus oli 1800-luvulla suuren paheksunnan aihe ja tätäkin naista ylenkatsottiin. Silti hän osoittautui hyväksi äidiksi, joka kasvatti lapsensa rakkaudella ja lämmöllä. Siitä hautakiven pysyttäneen lapsen kiitollisuus on oivallinen osoitus.

Uuteen käyttöön

Porin Vanha hautausmaa sijaitsee Kuukkarissa. Kirkkoherra **Fredrik Lebell** vihki Porin Hampustenmäkeen sijoittuvan hautausmaan käyttöön 11.6.1809.

Aiempi hautausmaa oli sijainnut kirkon vieressä, aivan kaupungin keskustassa. Sen siirtoa oli ryhdytty pohtimaan Porin vuoden 1801 jälkeen, koska keskustassa sijaitsevan sihenastisen hautausmaan katsottiin etenkin kosteina kesinä leviävän tuolloin yleistä mätäkuumetta.

Hautaukset hautausmaalle lopetettiin vuonna 1884. Porin seurakuntayhtymä otti Vanhan hautausmaan uurnalehtokäyttöön vajaan kymmenen vuotta sitten.

MATTI KUHNA

**Porin Vanhalla
hautausmaalla
järjestetään
hautausmaakävelyt
pyhäinpäivänä
lauantaina 5.11.2016
klo 14.00 ja klo 17.00.
Liput á 8 euroa pitää
etukäteen ostaa
Satakunnan Museolta.
Oppaat suosittelevat,
että osallistujat
ottaisivat mukaansa
lyhdyn ja lämmintä
vaatetta.**

Vanha hautausmaa on osa Porin 1800-luvun historiaa. Hautausmaalle on ajan kuluessa haudattu noin 20 000 vainajaa.

Rauman kirkkoherraksi hakijoita myös Porista

Rauman evankelisuterilaisten seurakunnan kirkkoherran virkaan tuli määräaika-

na kaikkiaan 14 hakemusta. Kirkkoherran virkaa ovat hakeneet: Sauvo-Karunan seurakunnan kirkkoherra **Kalle Elonheimmo**, Länsi-Turunmaan ruotsalainen seurakunnan Houtskarin kappeliseurakunnan kappalainen **Janne Heikkilä**, Piikkiön seurakun-

nan kirkkoherra **Merja Hermonen**, Noormarkun seurakunnan kappalainen **Tapio Hietalahti**, Paattisten seurakunnan kirkkoherra **Jukka Järvensivu**, Janakkalan seurakunnan kappalainen **Juha Koivulah-**

ti, pastori **Maria Kiviniemi**, Suomen ev.lut. Kansanlähtöyksen lähetystyöntekijä **Henry Liivola**, Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän sairaalasielunhoitaja **Ulla Ruusu-**

kallio, Porin Teljän seurakunnan seurakuntapastori **Seppo Sattilainen**, Rauman seurakunnan Lapin kappeliseurakunnan kappalainen **Olavi Saurio**, Porin Teljän seurakunnan kappalainen **Pasi Virta**, Ulvilan seurakunnan kappalainen **Olli-Matti Vuori** ja Eurajoen kristillisen opiston rehtori **Mirja Vuoristo**.

Vapaaehtoistyön koulutusta

Haluatko antaa aikaasi toisten hyväksi? Vapaaehtoistyön koulutusillat toimivat siltana seurakuntaan.

Porin seurakunnissa on monia eri mahdollisuuksia tehdä vapaaehtoistyötä, joihin saat koulutuksesta valmiuksia. Esimerkiksi seurakuntien diakoniatyö, Mummun Kamari ja Palveleva puhelin etsivät uusia vapaaehtoisia. Koulutuksesta saa todistuksen.

Seuraava koulutus järjestetään marraskuussa ke 2.11., ti 8.11. ja ke 9.11. klo 17–19 Porin seurakun-

teskuksen Mummun Kamarissa, Itäpuisto 14, katutaso.

Ilmoittautumiset 31.10. mennessä toimistosihteri **Pauli Westerholm**, p. 0400 309768, pauli.westerholm@evl.fi tai **Taina Saine** p. 0400 309793 taina.saine@evl.fi.

Koulutukseen ja vapaaehtoiseksi voi ilmoittautua myös osoitteessa vapaaehtoisto.fi.

Vapaaehtoistyön koulutuksen järjestää Yhteinen seurakuntatyö.

Pyhäinpäivän tilaisuudet s. 13

Keski-Pori

KESKI-PORIN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 30.10. Pekka Aalto, Heikki Hesso, Guido Kriik, kirkkokahvi (ystävyyseurakuntatyö). — La 5.11. Pyhäinpäivän messu, Kari Erkkola, Tuula Kruus, Juhani Romppanen. — Su 6.11. Rauhan-yhdistyksen kirkkopöytä, Juhani Pitkälä, Kari Erkkola, Laura Koukkari, Juhani Romppanen, kirkkokahvi (diakoniatyö). — Su 13.11. Sofia Flinck, Pekka Aalto, Päivi Holkko, kirkkokahvi (ystävyyseurakuntatyö). — Su 20.11. Heikki Hesso, Laura Koukkari, Juhani Romppanen, kirkkokahvi (keskustan alueen piirineuvosto).

Hetkien vaellus -tanssiteos pe 28.10. 20, ks. s. 11.

Tuomasmessu su 6.11. 18. Ks. s. 14.

Aamuehtoollinen ke 9.11. 8, Sofia Flinck, Juhani Romppanen.

Raamattuluento ja iltatilaus la 19.11. 14, Pasi Turunen, Vesa Ollilainen, Järj. Keski-Porin seurakunta ja Kansanlähetys.

Iltamusiikki su 20.11. 18. Ks. s. 11 laatikko.

Porin Gospelkuoron konsertti pe 25.11. 19.

Sanan ja rukouksen ilta ti 18.30: 1.11. Pirkko Heikkilä, Missioryhmä. — 8.11. Pekka Aalto, Minna Güley. — 15.11. Heikki ja Pirjo Andelin, musiikki Mirja Lundman ja Tapio Koskela. — 22.11. Jukka Partala, Porin Ylistyslaulajat.

Nuorten Kauneimmat Joululaulut to 24.11. 18.

Mahdollisuus yhteiseen rukoukseen ti 12.

KESKI-PORIN KIRKKOTUPA

Miesten raamattupiiri joka toinen ma 31.10. ja 14.11. 18, parilliset viikot. Matti Bergius p. 02 646 0892.

RUOSNIEMEN KIRKKO

Messu sunnuntaisin klo 12: 30.10. Pekka Aalto, Guido Kriik. — 6.11. Pekka Aalto, Juhani Romppanen. — 13.11. Sofia Flinck, Päivi Holkko. — 20.11. Heikki Hesso, Juhani Romppanen.

Seurakuntakuoron harjoitukset ma 17.30, Päivi Holkko p. 0400 309 838.

Viikkotoimintaa: Hopeakerho ti 8.11. ja 22.11. 12–14.30, seurakuntatali. Elna Virtalaine p. 0400 309 821. — **Perhekerho Tiistai-Taaperot** joka toinen ti 14–15.30, parittomat viikot, 8.11. Heikki Hesso. Terhi Kujansuu p. 0447 309 645, Heidi Jutila. — **Raamattupiiri** ti 8.11. ja 22.11. 18, Laura Koukkari p. 0400 309 826, Pirkko Heikkilä p. 040 5049 403. — **Perhekerho** ke 10–11.30, 9.11. vietetään Ilsen päivää, mukana Heikki Hesso, Paula Brander p. 0447 309 644, Kristiina Jokinen p. 0400 309 798, Terhi Kujansuu. — **Tarinatupa** to 17.11. 13–15, Elna Virtalaine. — **Anna ja Arvo vapaaehtoisten ko-**

Hetkien vaellus tulee Poriin

Vuonna 2014 Turun tuomiokirkossa kantaesitetty sinfonista urkumusiikkia, runoutta ja tanssia yhdistävä Hetkien vaellus on koreografi **Jorma Uotisen**, urkuvirtuosi **Pétur Sakarin** ja *Pori Dance Companyn* yhteisteos. Aiemmin tänä vuonna teos esitettiin 200-vuotisjuhluvoittoa vietävässä Kuopion tuomiokirkossa.

Ajatus tanssitaiteen legendan, urkutaiteen nousevan tähden ja Pori Dance Companyn taitavien tanssijoiden yhteistyöhön tuli Sakarilta. Uotinen kertoo, että kuultuaan Sakarin soittoa hänelle avautui täysin uusi musiikin maailma.

Hetkien vaellus on ihmisen matka ajassa ja tilassa kohti vääjäämätöntä loppua. Ei paikallaan eikä liikkeessä. Ei maaten eikä seisallaan. Ei hereillä eikä unessa. Ei täällä eikä missään muuallakaan.

**Hetkien vaellus
Keski-Porin
kirkossa
Pe 28.10. klo 20
Liput 30/22/14 e,
kirkon ovelta
tuntia ennen
esityksen alkua.**

Hetkien vaellus
esitetään Porissa
28. lokakuuta.

Hyry hurmaa Iltamusiikki-konsertissa

Syyskauden viimeisessä Keski-Porin kirkon Iltamusiikki-sarjan konsertissa kuullaan urkuri **Pauliina Hyryä**.

Tänä päivänä Espoossa asuva urkutelija ja muusikko Pauliina Hyry syntyi vuonna 1964 Mikkelissä, ja valmistui musiikin maisteriksi Sibelius-Akatemiasta vuonna 1989. Hyry on toiminut kanttorina Espoon Leppävaaran seurakunnassa vuodesta 1988, ja vuodesta 2008 seurakunnan johtavana A-kanttorina. Hän konsertoi aktiivisesti sekä soolourkurina että kamarimusiikkona ja on esiintynyt monissa merkittävässä urkutahtumissa kuten Lahden urkuviikoilla ja Helsingin urkukesässä.

Klassisen ohjelmiston ohella Hyry on kanta- ja ensiesittänyt uutta urku- ja kirkkomusiikkia. Hänen ohjelmistonsa on myös useita urkusaestyksellisiä kirkkomusiikkiteoksia kuten **Dvořakin Messu**, **Fauren**, **Durufin** ja **Mozartin Requemit** ja **Händelin Messias-oratorio**.

Pauliina Hyry on tehnyt useita levytyksiä Leppävaaran seurakunnan kamarikuoron kanssa. Lokakuussa 2014 hän julkaisi ensimmäisen soololevynsä, kiittävät arvostelut saaneen *Via Lucis – Valon tie* -urkulevyn (Fuga 9385). Espoon Hiippakunnan tuomiokapituli myönsi Pauliina Hyrylle *Director musices* -arvonimen marraskuussa 2015.

Iltamusiikki-konsertissa kuullaan musiikkia säveltäjiltä **Oskar Lindberg**, **Max Reger**, **Felix Mendelssohn** ja **J. S. Bach**.

**Keski-Porin kirkon
Iltamusiikki
Su 20.11. klo 18
Pauliina Hyry, urut
Ohjelma 10 euroa.**

Pauliina Hyry

Tied. Elna Virtalaine. — **Äitien ilta** jatkaa nykyisellä kokoonpanolla kuun viim. to 18, Elna Virtalaine. — **Pienoismallikerho** to 15–16.30, Mikko Jokinen p. 0400 309 823. — **Tyttökerho** ma 15.30–16.45, Anne Saarela p. 0400 309 836. — **Martat** joka toinen ti 18, parilliset viikot. Anne Vanttila p. 0400 309 825.

Ruosniemen kirkon tilat (Ruosnientie 162) ovat vuokrattavissa seurakunnallisiin perhejuhliin. Kastejuhlia varten tilat maksuttomat. Seurakuntatoimisto p. 0447 309 636.

HYVELÄ

Kotiiraamattupiiri ma 7.11. ja 21.11. 18 Tammissalla, Lotserintie 42 B. Timo Tamminen p. 0405 0505 098.

TOEJOEN KOULU

Kansakoulukatu 1

Raamattupiiri joka toinen ke 9.11. ja 23.11. 18.30, parittomat

viikot. Riitta ja Paavo Simula p. 040 516 4671, p. 02 639 4261.

PORIN SEURAKUNTAKESKUS

Syysmarkkinat pe 28.10. 10–13, kahvila, ohrapuurolounas 4 e, leivonnaisia. Mission Possible katulapsityön info klo 12. Järj. Keski-Porin diakonia, Juutalaistyö ja Mission Possible.

Läheisensä menettäneiden iltapäivä su 30.10. 15, Laura Koukkari, Teija Eloranta, Päivi Holkko.

Yksinelävien ilta ke 9.11. 17.30, Yksinelävän ilot ja surut, teetä ja iltapalaa, Laura Koukkari, p. 0400 309 826.

Lähetysmyyjäiset to 10.11. 11–13, lihakeittoa ym., järj. Keski-Porin lähetystyö.

Adventinajan Herran Pyhä Ehtoollinen kappelissa la 11.15. 26.11.–17.12. (26.11. poikkeuksellisesti 4. krs), tuletan paikalle ajoissa, kiitos.

Adventinajan hiljentyshetket kappelissa joka arkipäivä 28.11.–23.12. 11.15–11.45,

16.45, Anne Saarela p. 0400 309 836. — **Perhekerho** ke 10–11.45, 16.11. mukana Heikki Hesso. Lea Rantamaa p. 0400 309 834, Marja Kaski p. 044 730 9646, Päivi Piilola p. 044 730 9642. — **Ruokailu** ke 12–13. — **Lähetyspiiri** ma 18.30. — **Veisuuhetki** ti 8.11. 13. 4. krs. — **Sukkapiiri** ti 1.11. ja 15.11. 13. 4. krs. — **Merimieskirkko** piiri ti 15. — **Raamattupiiri** to 10, Laura Koukkari.

PORMESTARINLUODON SEURAKUNTAKOTI

Messu su 13.11. 12, Pekka Aalto. **Seurakuntatilaus** ”Adventinaika” su 20.11. 14, Laura Koukkari. — 3.11. 18 Ylistyslaulajat.

Jututuhetki yksinäisille ma 7.11. ja 21.11. 13.30, Teija Eloranta, p. 0400 309 828.

Viikkotoimintaa: Virikepiiri ti 12–14, Sointu Mäntylä p. 044 340 0257 ja Aulis Haavisto. — **Tyttökerho** ti 15.30–

Ruskakoti (Peräsimentie 5): Seurakunnan tukio to 3.11. 13. — Kuukaushartaus to 17.11. 13.30, Eeva-Liisa Virkkunen. — **Raamattupiiri** pe 11.11. 13.

Tipurinkatu 20, vanhustentalo kerhohuone. Diakonissan vastaanotto to 10.11. 10–11. Aamun Sana, verenpaineen mittaus, keskustelua yms. Kotikäynti mahdollinen. Lea Rantamaa p. 0400 309 834.

KUNTOKERHO

Kokoontuu ti 10 ent. Sairaanhoido-oppilaitoksen tiloissa, Lea Rantamaa p. 0400 309 834.

MUSIIKKITOIMINTA

Seurakuntakeskus, 5. krs musiikkisali: Kamarikuoro Vox Humana ke 17, Guido Kriik p. 0400 309 837. — Kirkkokuoro ke 15–16.15, Guido Kriik. — Tuomaskuoro ja soitajat, Päivi Holkko p. 0400 309 838. — Porin Ylistyslaulajat ke 16, Kaia Tontti p. 0440 803 388. — Cantores Vespera pe 16, Guido Kriik.

Ruosniemen kirkko: Ruosniemen seurakuntakuoro ma 17.30, Päivi Holkko. Mikonkatu 8

Muksupiiri ke 10–11.30. Perhekahvilan tyyppinen perhekerho, keskustelua, välipala, leikkiä, touhua, hiljentymisen yhdessä. Maksuton, välipala. Eija Lindholm p. 0400 309 641, Mikko Salonen p. 0447 309 648.

Iltaperhekerho ti 8.11. 17.30–19.30, Mikko Jokinen p. 0400 309 823.

DIAKONIAITYÖNTEKIJÄT

Keski-Porin seurakunnan diakoniatyöntekijät, Huom! Ajanvaraus puhelimitse.

Seurakuntakeskus (Eteläpuisto 10 A, 4. krs.): Lea-Leena Silvan p. 0400 309 767, alueet: keskusta, 5. osa. — Mikko Salonen p. 044 7309 648, alueet: Karjaranta, Aittaluoto, Lukkariinsanta. — Lea Rantamaa p. 0400 309 834, alueet: Toejoki, Lyttilä, Toukari.

Pormestarinluodon seurakuntakoti (Alahangantie 1): Teija Eloranta p. 0400 309 828, alue: Pormestarinluoto.

Ruosniemen kirkko (Ruosnientie 162): Elna Virtalaine p. 0400 309 821, alueet: Ruosniemi, Hyvelä, Isojoenranta.

RAAMATTUPIIREJÄ

Tähtikatu 12 kerhohuone ke 9.11. ja 23.11. 13, Pirkko Sarlund p. 040 578 5262.

Maanmittarinatu 9 kerhohuone to 3.11. ja 17.11. 13, Ritva Mönkkönen p. 0400 485 878, Laura Koukkari p. 0400 309 826.

Serafinen kerhohuone (Antinkatu 22) ke 16.11. 13, Marketta Lehto p. 050 374 2014.

VARHAISKASVATUS

Sairaalakerho lastenohjaaja Sirpa Kosken tavoittaa Satakunnan keskussairaalan Lasten- ja naistentalonilta arkipäivisin p. 045-121 1167.

Päivähoitoyhteistyö lastenohjaaja Eija Lindholm vieraillee lapsiryhmissä, mukana Heikki Hesso, Päivi Isonokari tai Marja Kaski. Eija Lindholm p. 0447 309 641.

Päiväkerho ryhmiä Ruosniemen kirkolla, Pormestarinluodon seurakuntakodilla ja Seurakuntakeskuksessa. Vapaita paikkoja tied. lapsityönohjaaja Päivi Isonokari p. 0400 309 819, paivi.isonokari@evl.fi. Säh-

☐ JATKUU SIVULLA 12 ➔

JATKOA SIVULTA 11

köinen ilm: porievl.fi ILMOITTAUDU TÄÄLLÄ -banneri. **Perhekerho: Uusi perhekerho Tiistai-Taaperot** ti 14–15.30, Ruosniemen kirkko, ks. Ruosniemen kirkko. **Muut perhekerhot** ke 10–11.30 Ruosniemi, 10–11.45 Pormestarinluoto, 10–11.30 Muksupiiri.

VARHAISNUORISOTYÖ
Toimintaa tytöille tyttökerhot 1–6 lk. tytöille. Anne Saarela p. 0400 309 836. Sähköinen ilm: porievl.fi/k-p-varhaisnuorisotyö/k-p-tyttöille. **Keski-Porin seurakunnan poikatyo** alakoululäisille pojille. Mikko Jokinen p. 0400 309 823. facebook.com/KeskiPorin-SrknPoikatyo.

NUORISOTYÖ
Mikonkatu 8
Isokoulutus joka toinen ke 17. — **Leirivastajakoulutus** joka toinen su 27.11. 18, Marja-Liisa ja Martti Svensbergillä, Kulaantie 525.

Lavia

LAVIAN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10 (ellei muuta mainintaa), vielä 30.10. kappelissa, sen jälkeen kirkossa: Su 30.10. Messu, Anna-Kaisa Hautala, Jarno Pietilä. — La 5.11. Pyhäinpäivän sanajumalanpalvelus, kynttilät sytytyvät poiskunnelle, Anna-Kaisa Hautala, Marina Hämäläinen. — Su 6.11. Perhemessu, Anna-Kaisa Hautala, Marina Hämäläinen. — Su 13.11. Messu, Anna-Kaisa Hautala, Marina Hämäläinen. — Su 20.11. klo 18 Iltamessu, Anu Jokinen-Lundén, Leena Toivonen. **Pyhäinpäivän aaton Sanan ja musiikin ilta** pe 4.11. 18.

PERHEVIIKKO 6.–11.11.

Lähetysnäyttely seurakuntakodin kokoushuoneessa avoinna tilaisuuksien aikana.

Perhemessu su 6.11. 10, kirkon käyttöönotto. Lounas seurakuntakodilla, lihapullat ja mussia, hinta 5 e (enint. 2 aikuista ja 2 lasta, ”lisälapset” 1 e).

Luennot: Luennoitsijana parisuhdeneuvoja, terapeutti Anne Hievanen Huittisista. — Ma 7.11. 18 Millainen aikuinen juniorista tulee? Lapsi saa naisen & miehen mallin kotoa. Mitä vanhempien tulisi ottaa huomioon? Lastenhoito järjestetty yli 3-vuotiaille. Ilm. Tainalety, p. 044 731 0206 ma 7.11. 12 menn. — Ti 8.11. 18 Isovanhemmuuden voimavaroja: Onko mummun sanottava ainokalla?

10-synttärit to 10.11. 18, kutsu tulee kotiin.

Sinun kanssasi huomiseen, lauluin ja tarinoin parisuhdesteesta pe 11.11. 18, Jukka Salminen konsertti etenkin pariskunnille, yksinkin saa tulla. Seurakuntakodilla (jos paljon väkeä, kirkossa). Tarjoulun vuoksi ilm. viim. to 9.11. Anna-Kaisalle, p. 044 731 0 203 tai toimistoon, p. 044 7310 201. Ilm. voi jättää keskustukseen, myös tekstiviestiä. 10e/pari tai

hlö, maksetaan ovela. Jos talous on tiukoilla, Anna-Kaisalta saa vapaalipun, ilm. suoraan hänelle ja pyydä vapaalippu, soitte tai tekstaa. Ei lastenhoitoa.

SEURAKUNTAKOTI

Raamatun äärellä ma 7.11. 14, keskusteluryhmä naisille. **Miesten saunailta** pe 18.11. 18. **Naisten hemmottelusauna** ma 14.11. 18. **Miesten raamattupiiri** to 10.11. 19. **Nuoret: Isokoulutus** to 3.11. ja 17.11. 15.30. — **Nuortenilta** to 3.11. 18. **Kuorot: Päiväkuoro** ti 15.11. 16, kaikille halukkaile. — **Kirkkokuoro** ke 18.30. — **Lastenkuoro** to 18. — **Pianistit** to sovitut ajat.

HARTAUDET

Aleksin Hovi ke 2.11. (Anne-Maarit) 14.30. — **Kotiranta 1** pe 11.11. (Anna-Kaisa) ja 25.11. (Anne-Maarit) 13.30. — **Kotiranta 2** ke 8.11. (Anne-Maarit) ja 23.11. (Anna-Kaisa) 14. — **Päivätoiminta** ke 9.11. (Anna-Kaisa) ja 23.1. (Anne-Maarit) 13.

MUUALLA

Kauneimmat Joululaulut alkavat su 27.11. 18, Marja-Liisa ja Martti Svensbergillä, Kulaantie 525.

SEURAKUNTATOIMISTO
Avoinna ma 14–17, pe 9–12. **EU-pakettien jako** ma 31.10. ja 21.11. 10–12, alakerta. Tämmosten tapa **Avoinna** pe 9.30–12. **Neulevakk**a ti 1.11. 18. **Lauluhetki** pe 25.11. 10, Marina Hämäläinen.

PÄIVÄKERHOT

Avoin päiväkerho ti 9.30–11.30. Mukaan eväät, tarjolla kahvia ja mehua. **Varhaisnuorten kerho** ma 15–16.30.

Länsi-Pori

LÄNSI-PORIN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 30.10. Kyl-

väjän kirkkopyhä, Tanja Häkkinen, Sakari Salminen, lähettävies, kirkkokahvi. Lähetystilaisuus, aiheena Kristittyinä Kauka-Aasiassa. — La 5.11. Pyhäinpäivän messu, Minna Marjanemi, Leelo Lipping, kirkkokuoro. — Su 6.11. Gideonien kirkkopyhä, Tanja Häkkinen, lauluryhmä. — Su 13.11., nuorten kuoro Vox Cordium. — Su 20.11.

Kylväjän lähetystilaisuus su 30.10. 17, raamattuopetus lähetyselämässä, Jarmo Mäki-Mikola, Tanja Häkkinen. **Raamattupiiri** ma 18. **Iltamessu** pe 28.10., 11.11. ja 25.11. 18, Jussi Kärmäntä. **Kansainvälinen Majatalo-ilta** to 17.11. 19, kahvi 18.30, Anteeksianto, kaksi todistuspöytäpuhevuoroa. **Iltamusikikki** la 19.11. 18, ks. s. 7. **Ystäväyden ilta** su 20.11. 17, Pirjo Niemelä, musiikkia H.E.T.E.-ryhmä.

Työtupa avoinna ke 9–12, kudonta- ja ompelutupa, kankaanpainantaa ja puukäsittöitä.

LATTOMEREN KIRKKO

Messu su 6.11. 12, Tanja Häkkinen, lauluryhmä.

Lattomeren lähetyspiiri ti 8.11. 18 Kylätalo Levola.

PREVIIKIN KIRKKO
Messu su 20.11. 12, Reija Nordström. **Raamattupiiri** ti 18.

OLOTUPA

Ojuntie 2, Länsi-Porin liikkeskus. Avoinna ti, to ja pe 10–14.

SOPPI-klubi (seurakunnan oma pizza- ja peli-ilta) ma 21. 21, parilliset viikot, 2.11. ja 16.11.

Marrasmyyjäiset la 12.11. 10–14, villasukkia, lapasia, pipoja, lintulautoja ym. uniikkeja käsitöitä.

Käppärän lähetyspiiri ti 1.11. 18, parilliset viikot.

Rukousilta to 10.11. 18, Pertti Kymäläinen.

Miesten raamattupiiri pe 4.11. ja 18.11. 18.30.

Kirjallisuuspiiri Ma 21.11. 18, ”kirjakahvila”, esittelle kirja, jota suosittelisit.

Viikkotoimintaa: Ti Leskien kahvila 10.30–11.30, 1.11., 8.11. harjoittelijat ja Kirsi,

15.11. DIAKin opiskelijat ja Kirsi, 22.11. Kuningas tulee -jouluvaelluksen näytös Porin seurakuntakeskuksessa. **ATK-kerho** 11.30. — **To Palvelupäivä** 17.11. 11–14. **Lähetyslaulaiset** 10.11. ja 24.11. 11–12. — **Pe Verenpaineen mittausta** 11–12. **Sana Viikonvaihteeksi** 12: 28.10. Jussi Kärmäntä, 4.11. Reija Nordström, 11.11. Tanja Häkkinen, 18.11. Minna Marjanemi, 25.11.

KUOROT

Lapsikuoro (6–12 v.) to 16. **Nuorten kuoro Vox Cordium** (15–25 v.) to 18. **Kirkkokuoro** pe 17. Länsi-Porin kirkko, joht. Leelo Lipping p. 045 121 1153.

VARHAISKASVATUS
Vapaista paikkoja, tied. Marja Lehtonen p. 0400 309 818, marja.lehtonen@evl.fi.

VARHAISNUORISOTYÖ

Kokkikerho 1.–6. lk. pojat ma 16–17.30, Pietniemen seurakuntalo.

IPPI-klubi pojat ke 18–21, Olotupa.

Sählykerho 1.–3. lk. pojat ti 15–15.55 ja 4.–6. lk. pojat ti 16.05–17. Länsi-Porin kirkko. **Tyttöpoikakerho** 1.–6. lk. ma 18.30–19.30, Lattomeren kirkko.

Kokkikerho 1.–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4.–7. lk. tytöt ke 16–18, Pietniemen seurakuntalo.

Tyttökerho 1.–6. lk. tytöt to 15–16, Länsi-Porin kirkko. Tied. ja ilm: porievl.fi/varhaisnuorisotyö-lp. Anniina Nylund p. 0400 309 816, anniina.nylund@evl.fi, Jonathan Kyffin p. 0400 309 859, jonathan.kyffin@evl.fi.

DIAKONIAITYÖ

Länsi-Porin kirkon diakonia-työntekijöiden vastaanotot ajanvarauksella: Kirsi Sassiila p. 0400 309 861, vs. diakonia-työntekijät Tiia-Marja Leino p. 0400 309 869 ja Merja Brander p. 0400 309 862. Sähköpostit etunimi.sukunimi@evl.fi.

Päiväpiirit: **Lattomeren kirkko** ma 7.11. 11–12.30. — **Preiviikin seurakuntatalo** ti 8.11. 13–14.30. — **Olotupa/Niittymaa** to 3.11. 11–12.30.

Vastaanotto: **Lattomeren kirkko** ma 9–10. — **Preiviikin seurakuntatalo** suljettu toistaiseksi. — **Olotupa** pe 11–12. **Retki Tuuriin** pe 14.11. Läheto Länsi-Porin kirkolta klo 8, Eteläpuisto 10 klo 8.15. Viemäme Etiopiaa nuttuja Tuuriin, ostostentekomahdollisuus. Paluu noin klo 19. Kuljetus 20 e. ilm. Kirsi p. 0400 309 861.

Meri-Pori

AHLAISTEN KIRKKO

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 30.10. Messu, Pirjo Tiira, Pekka Tyni. — Su 6.11. Sanajumalanpalvelus, Varhaisnuorisotyön moksukirkko, Hanne Tobiasson, Eeva Lindholm, avustajana Varhaisnuorisotyön ohjaaja Ilmari Veima. — Su 13.11. Messu, Hanne Tobiasson, Pekka Tyni. — Su 20.11. Sanajumalanpalvelus, Hanne Tobiasson, Pekka Tyni. — Su 13.11. Messu, Hanne Tobiasson, Pekka Tyni. — Su 20.11. Sanajumalanpalvelus, Keskustanaisten kirkkopyhä, Pirjo Tiira, Pekka Tyni.

VARHAISKASVATUS
Vapaista paikkoja, tied. Marja Lehtonen p. 0400 309 818, marja.lehtonen@evl.fi.

VARHAISNUORISOTYÖ
Kokkikerho 1.–6. lk. pojat ma 16–17.30, Pietniemen seurakuntalo.

IPPI-klubi pojat ke 18–21, Olotupa.

Sählykerho 1.–3. lk. pojat ti 15–15.55 ja 4.–6. lk. pojat ti 16.05–17. Länsi-Porin kirkko.

Tyttöpoikakerho 1.–6. lk. tytöt to 15–16, Länsi-Porin kirkko.

Kokkikerho 1.–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4.–7. lk. tytöt ke 16–18, Pietniemen seurakuntalo.

Tyttökerho 1.–6. lk. tytöt to 15–16, Länsi-Porin kirkko.

Kokkikerho 1.–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4.–7. lk. tytöt ke 16–18, Pietniemen seurakuntalo.

Tyttökerho 1.–6. lk. tytöt to 15–16, Länsi-Porin kirkko.

Kokkikerho 1.–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4.–7. lk. tytöt ke 16–18, Pietniemen seurakuntalo.

Tyttökerho 1.–6. lk. tytöt to 15–16, Länsi-Porin kirkko.

Kokkikerho 1.–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4.–7. lk. tytöt ke 16–18, Pietniemen seurakuntalo.

PIHLAVAN SEURAKUNTATALO

Lähetyspiiri ke 9.11. ja 23.11. 16. **Raamattupiiri** to 3.11. ja 17.11. 18. **Kanneljärvi**piiri ma 7.11. ja 21.11. 18.

REPOSAAREN KIRKKO

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 12: Su 30.10. Messu, Pirjo Tiira, Pekka Tyni. — Su 6.11. Sanajumalanpalvelus, Varhaisnuorisotyön moksukirkko, Hanne Tobiasson, Eeva Lindholm, avustajana Varhaisnuorisotyön ohjaaja Ilmari Veima. — Su 13.11. Messu, Hanne Tobiasson, Pekka Tyni. — Su 20.11. Sanajumalanpalvelus, Pirjo Tiira, Pekka Tyni.

REPOSAAREN PAPPILA
Raamattu- ja keskustelupiiri ti 12. **Kuntokerho** ke 13. **Nuortenilta** ke 16.11. 18.

VANHA SEURAKUNTATALO
Reposaaren pappilan vieressä
Kudontamahdollisuus: mattoja, poppanoita yms. joka päivä, tarvittaessa opastus, tied. p. 050 328 6975.

KYLÄSAAREN SEURAKUNTATALO

Sanajumalanpalvelus su 6.11. 12, Eeva Lindholm. **Lähetyspiiri** ke 9.11. ja 23.11. 14. **Seurakuntapiiri** ke 2.11. ja 16.11. 14.

KAANAAN KERHOHUONE
Naisten keskustelupiiri to 16.

DIAKONIA

Vastaanotto: Ahlainen ti 9–11, muina aikoina sop.muk. p. 0400 309 801. — **Reposari** ke 9–11. — **Pihlava** ma ja pe 9–11. — **Kaanaa** joka kuun viim. to 15.30–16. **Diakoniakirjuri** to ti 13.30–15, Pihlatie 12 B, kerhoahuone.

LAPSET

Päiväkerho 3–6 v., 38 e kausi, sisarusalennus 50 %. — **Pihlavan** ja kyläsaaren seurakuntatalo ma ja to 9–12 ja 13–16.

— Ahlaisten seurakuntakoti ti ja pe 13–16. **Perhekerho** kaikenikäisille lapsille aikuisen kanssa, ei ilm., ilmainen. — **Pihlava** ja Kyläsaari ti 9.30–11. — Ahlainen pe 9.30–11. **Musiikkikerho** joka ke: 3–4 v. 13–13.45, 5–8 v. 14–14.45, 1–2 v. oman aikuisen kanssa 15–15.45, 15 e kausi, Pihlava. Tanja Lahti p. 0400 309 777.

Avoin kerho 3–6 v. pe 9–12, ei ilm., ilmainen, Pihlavan seurakuntalo.

Liikuntakerho esikoululaisille ti 13.15–14.15, ei ilm., ilmainen, Pihlavan srk-talo.

Vauvakiubi vauva-aikuinen-ryhmä pe 14–15.30, ilmainen, Pihlavan srk-talo.

Hyvää mieltä arkeen -kerho ti 13.30, parilliset viikot. — Tied. Saara Hakkiuluoto-Kartio p. 0447 309 654.

VARHAISNUORET

Puuhakerho: Enäjärven koulu kirjasto ma 13–16. — **Pihlavan seurakuntatalon srk-sali** ti 13–16. — **Reposaaren pappila** ti 14–16.30. — **Kaanaan kerho**uone ke 13–16. — **Kyläsaaren seurakuntatalo** to 16.30–17.30. — Ahlaisten seurakuntakoti to 12–15.

Kokki- ja puuhakerho ke 17–18.30, Pihlavan kirkon keittiö ja sali.

Sählykerho ke 17.15–18.15, Pihlavan srk-talon monitoimisali.

Musakerho to 15–16, Pihlavan kirkon alakerta. **Pyhäkoulu** joka kuun 1. su jumalanpalveluksen yhteydessä, kirkon kerhoahuone. Tied. Ilmari Veima p. 0400 309 737.

NUORISOTYÖ

Nuorten ilta to 18, Pihlavan kirkon alakerta (kellarikirkko). **Yökahvilat** pe 19–22.30, Kyläsaaren vanha koulu. Tied. Terhi Rätty p. 0400 309 736.

SEURAKUNTATOIMISTO
Suljettu ke 23.11. Pihlavassa ja Ahlaisissa työntekijöiden ja lähetystyön yhteisen koulutus- ja teemapäivän vuoksi.

Noormarkku

NOORMARKUN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 30.10. 70- ja 75-vuotaiden kirkkopyhä, juhla-seurakuntatalolla, Karl Penttinen, Tapio Hietalahti, Markku Lahti. — La 5.11. Pyhäinpäivän messu, Hietalahti, Penttinen, Lahti. — Su 6.11. Jarmo Mäki-Mikola, Penttinen, Lahti, Missi-okuoro. — Su 13.11. Penttinen, Heli Lehtonen. — Su 20.11. 50 vuotta sitten ripille päässeiden kutsukirkko, Penttinen, Lahti.

NOORMARKUN PAPPILA
Aamurukoushetki su 9.15. **Siionin kantelen lauluseurat** pe 18, Veli-Pekka Huhtanen, kahvitus, kirjapöytä: 28.10. ”Anteeksi antaan, ristiä kantaan”. — 11.11. ”Viimeinen sana Ristiinnauluttulla”. **Raamattuluento** su 6.11. 18, Roomalaiskirje 5–8, Karl Penttinen.

EkaVekara-ryhmä ti 9.15–11.15, vapaista paikkoja Elina, elina.lehesvuori@evl.fi. **Perhojen kerho** ke 9.15–11.15, Elina.

Perhekerho to 9.15–11.15, Elina.

Aamurukoushetki ma 8.30.

— **Naisten raamattu- ja rukouspiiri** ma 18. — **Miesten raamattu- ja rukouspiiri** ma 18.30. — **Käsitöpiiri** ti 10–12. — **Miesten piiri** ti 13. — **Kul-taisen län kerho** ke 9.11. ja 23.11. 14. — **Women’s Bible Study** /Naisten englanninkielinen raamattupiiri joka toinen to 18, parilliset viikot, Hiikka-Liisa Viitala p. 044 955 7484. — **Missiokouron harjoitukset** su 30.10. ja 20.11. 18. — **Kirkkokuoro** ke 2.11. 18.

NOORMARKUN SEURAKUNTATALO

Brunssi to 3.11. 9–11 eläkeläisille, yksineläville ja työttömille. Hartaus 10.

Yksinelävien ilta to 10.11. 18, Muisti-ilta, geriatri Markus Halminen diakonialaitokselta.

Hyvää mieltä arkeen -kerho ti 13.30, parilliset viikot. — Tied. Saara Hakkiuluoto-Kartio p. 0447 309 654.

VARHAISNUORET
Puuhakerho: Enäjärven koulu kirjasto ma 13–16. — **Pihlavan seurakuntatalon srk-sali** ti 13–16. — **Reposaaren pappila** ti 14–16.30. — **Kaanaan kerho**uone ke 13–16. — **Kyläsaaren seurakuntatalo** to 16.30–17.30. — Ahlaisten seurakuntakoti to 12–15.

Kokki- ja puuhakerho ke 17–18.30, Pihlavan kirkon keittiö ja sali.

Sählykerho ke 17.15–18.15, Pihlavan srk-talon monitoimisali.

Väinölän kirkko 60 vuotta

Väinölän kirkko vihittiin käyttöön syksyllä 1956. 60-vuotisjuhlaa vietetään koko viikon ajan 5.–13. marraskuuta. Juhlaviikon aikana normaalia viikkotoimintaa pääsee seuraamaan avoimien ovien aikana.

Juhlaviikon tapahtumia:

Lauantai 5.11.
60-vuotisjuhlamessu klo 10, juhla-kahvitus (Itä-Porin Martat), saarna Pirjo Vahtola, Anu Mätäsniemi, Teljän Kamarikuoro, Anne-Marie Grundstén.

Sunnuntai 6.11.
Messu klo 16.

Maanantai 7.11.
Avoimet ovet:
Kerttusten kuoroharjoitukset klo 10–12.

Nallekerho klo 17.30–19.30.
Teljän Kamarikuoron harjoitukset klo 18, Anne-Marie Grundstén.
Sudenpentulauma Papukaijat TT:n kolo klo 18–19.30.
Samojaryhmä Unicomis TT:n kolo klo 19.30–21.

Tiistai 8.11.
”Nostalgailta” klo 18 ja iltavesper illan lopuksi, kahvit, Anne-Marie Grundstén, Eeva Siira, Minna Sal-

Markku Lahti. — Su 20.11, Karl Penttinen, Lahti.
Luvian mieskuoron joulukonsertti to 24.11. 18.

LASSILAN PAPPILA
Kyläkahvila to 17.11. 13. **Kirkkokuoro** to 18.11.

MUUALLA

Kotikirkko ma 7.11. 1

JATKOA SIVULTA 13

RAAMATTUPIIRIT

Teljän kirkko parittomat ma 17, 7.11., 21.11., Pirkko Heikkilä p. 040 5049403. — **Koivula** parilliset ti 14, 1.11., 15.11., kokoontuu kodeissa, Liisa Syrjä 050 3709359. — **Sampolan kerhohuone** parilliset to 18, 3.11., 17.11., Birgitta Komulainen, 040 7392375. — **Arkiraamis** Väinölin kirkko parilliset to 18, 3.11., 17.11., Marjukka Hankilampi 044 2765138. — **Miestenpiiri** Teljän kirkko, parilliset ke 18, 2.11., 16.11., Willman. — **Ikämieskerho**, Teljän kirkko, parilliset ti 14, 1.11., 15.11., Willman. — **40+ raamattupiiri** Seurakuntakeskus, parilliset su 17, 6.11., 20.11., Esa Bärlund 050 3654111.

LÄHETYSTYÖ

Sampolan lähetyspiiri – kuulumisia kaukomailta, Puhurint. 22, joka toinen ti 18–19.30, 8.11. Huhtala, 22.11. Kavasto, vetäjä Kavasto. — **Ketjun kokoojat** srk-keskus 4. krs., joka toinen ke 13–14.30, 9.11. Huhtala, 23.11. Kavasto, vetäjä Kavasto. — **Kylväjäpiiri** 1. krt/kk srk-keskus, Eteläpuisto 10 A, 4. krs. la klo 15, 29.10. Mäki-Mikola, 19.11. Itä-Siperian lähetti Matti Hyttinen, vetäjät Jarmo Mäki-Mikola p. 040 521 5964 ja Juha Kuukonen p. 040 514 7888. — **Uusi Hanna-piiri** kokoontuu kodeissa, kysy marraskuun kerrasta Silja-Maarialta. — **Käden taidot -tuunaryhmä** – Puhtaan veden puolesta joka toinen ma 18.30, Teljän kirkon Helmikellari, 31.10, 14.11., Paukkunen.

DIAKONIATYÖ

Diakoniapiirit: Pinomäen kirkko, Pinomäent. 190, joka toinen to 13, 10.11. Pelto-Piri, 24.11. Kulha, vetäjä Kulha. — **Väinölin kirkko** joka toinen to 13, 10.11. Salminen, 24.11. Pelto-Piri, vetäjä M. Salminen. **Päiväpiirit:** **Sampolan Tähti**, Puhurint. 1-3, joka toinen ti, Dementiaosasto 2 14.30, alakerran kerhohuone 15–16, 1.11. Huhtala, 15.11. Sundell, vetäjä Sundell. — **400-vuotiskoti**, Päämäistenk. 26, jk toinen ma 13, 7.11. Virta, 24.11. Kulha, vetäjä Kulha. — **Teljän kirkko**, Koivistonpuistikko 50, joka toinen ma 13, 7.11. Priscilla, Virta, 21.11. Maria, Kulha, vetäjä Paukkunen. — **Uudenkoiviston vanhustentalo**, Kasvihuoneenk. 1-3, joka toinen ti 13.30, 8.11. Paukkunen, 22.11., Huhtala, vetäjä Paukkunen.

Käsityökerho Väinölin kirkko, Päkint. 1-3, to 10, 3.11., 17.11., Anneli Mäkelä 040 5940646. **Mielenterveys- ja päihde-vertaistukiryhmä**, Sampolan kerhohuone, Puhurint. 22, joka toinen to 17–18.30, 10.11., 24.11., vetäjät Väisänen ja Sundell.

Keskustelupiiri, Väinölin kirkko, 1 krt/kk ti 12, 15.11., vetäjä M. Salminen. **Työtupatyö**, Väinölin kirkko, ark. sopim. mukaan, Anneli Mäkelä 040 5940646.

KUOROT

Kamarikuoro ma 18 Väinölin kirkko, Grundstén. — **Kirkkokuoro** to 18, Teljän kirkko, H.Salmisen. — **Luminoso-**

Reformaation juhlavuoden nettisivut valmiit

Reformaation 500-vuotisjuhlavuoden tapahtumista kertovat Porin seurakuntayhtymän nettisivut avautuvat näinä päivinä. Sivustolle on tarkoitus koottaa yhtymän seurakuntien teematahtumista kertovaa informaatiota sitä mukaa kuin sitä on saatavilla.

kuoro pe 16.30, Teljän kirkko, H. Salminen. — **Iltapäiväkuoro** to 14, Porin srk-keskus, 5. krs. musiikkisali, Ylitälo-Maunula. — **Lapsikuoro Tuhanet Sydämet** Väinölin kirkko ke 17.30–18.15, Ylitälo-Maunula. Kuoroissa tilaa uusille. Ilmainen.

NUORISOTYÖ

Nuorten sähkö to 18–19 Väinölin koulu. — **X-öniä** to 18–20.30 Väinölin kirkko. — **Nuorten illat** pe 18–22.30 Väinölin kirkko. — **House bandin treenit** ke 17–19, Väinölin kirkko, vetäjä Rörtty. — **Isos-ja leirivastustajakoulu** la 12.11. 16–18. **Maata Näkyvissä** festarit Turussa 18–20.11., lähtö Porin seurakuntakeskuksen edestä 15.15, tied. Pelto-Piri. — Ilm. Nuorisotyön tapahtumien porievl.fi/nuorisotyö-telja.

POIJILLE JA TYTÖILLE

SYKE-iltit koululaisille ke 12.30–16 Teljän kirkko, mm. ruokailu- ja välipalamahdollisuus 14 asti, läksyjentekomahdollisuus, pelejä, askartelua, hiljentyshetki. Maksuton. Ei ilm., tied. Rörtty, Yrjölä. **Tytöille: Tähti-kerho** 7–14 -vuotiaille ma 16–17.30 Teljän kirkko, Kymäläinen. **Pojille: Pienoismallikerho** ke 18–19.30, Väinölin kirkko. — **Poikien säilykerho** to 17–18, Väinölin koulu. — **Nikkarikerho** to 18.30–20 Väinölin kirkko. — **Isä-poika säily** pe 17–18.30 Väinölin koulu. Lisätied. Saarela ja porievl.fi. **Vahvaisnuorten kädentaitopajat** 1–4. -luokkalaisille. **Ma Kalaholma** (Uittomiehent. 8b), ti **Teljän kirkko** (Koivistonpuistikko 50), to **Esivallankatu** (Esivallank. 6). Paja on 14–15.30. Ovet auki jo 12.10, jolloin voi mm. pelaila, leikkiä ja piirtää. Klo 13 välipala. Ilmainen, ei ilm., Yrjölä. **Kalaholman vahvaisnuorten kerho** (Uittomiehent. 8b) ke 16–17, yht.työssä Porin 4H-yhdistyksen kanssa, Heli Ruohomäki 050 5615268.

PARTIO

Väinän vartijat ry 7–11 -vuotiaille pojille. Lippukunnanjohtaja Antti Koivula, 044 5590544.

Teljän Tuikheet ry 7-vuotiaista aikuisiin. Lippukunnanjohtaja Katja Holmström, 050 5163516.

LAPSI-JA PERHETYÖ

Perhekerhot: Ke 10.30–12,

Kalaholman kerhohuone (Uittomiehent. 8 b), Pirhonen ja Noppari. — Väinölin kirkko (Päkint. 1-3), Siira. — Teljän kirkko (Koivistonpuistikko 50), Koski-Tuuri ja Yrjölä. — **To 9–11** (Esivallankatu 6), Yrjölä, ei ilm. **Päiväkerhot:** 3–6 -vuotiaille, kerhomaksu 38 e/lukukausi (sis.vakuutus). Kukin ryhmä kokoontuu kaksi kertaa viikossa. Mukaan kerhotossu voi tiedustella ohjaajilta. — Teljän kirkko (Koivistonpuistikko 50) ma ja to 9–12, ti ja pe 9–12 ja 13–16, Koski-Tuuri, Noppari ja Yrjölä. — Väinölin kirkko (Päkint. 1-3) ma ja to 9–12 ja ti ja pe 9–12 ja 13–16, Siira. — Kalaholman kerhohuone (Uittomiehent. 8 b) ma ja to 9–12 ja ti ja pe 9–12, Pirhonen. — Sampolan kerhohuone (Puhurint. 22) ti ja pe 9–12, Noppari.

Ilta-kerho ti 17–19 Kalaholman kerhohuone (Uittomiehent. 8b) 4 v. täyttäneille ja nykyisille päiväkerholaisille, Pirhonen. **Tied.** perhekerhoista ja päiväkerhoista suoraan lastenohjaajille sekä lapsi- ja perhetöyön pastorit Tapiainen. Facebook: Porin Teljän Lapsi- ja perhetöyön. **Lasten lastenkerho** ti 10–10.45 (Esivallank. 6). Alle kouluikäisille yhdessä vanhempien kanssa tai 4 v. täyttäneille yksin. Musiointia monipuolisesti ja musiikin illoa Maksuton. Erikkä Heikola p. 041 4451 050. **Pyhäkoulu** tytöt ja pojat 4–v alkaen rippikouluikään saakka. Nuoremmat oman aikuisen kanssa: **Teljän kirkko** (Koivistonpuistikko 50) su 10–11, **Kuvikirkko**, Teljän kirkko, to 17–18.30 8.9.–10.11., Kuvikirkon töiden näytellyt koulilla 46–48 Porin kaupunginkirjaston lastenosastolla. Soveltuu parhaiten koulukäytölle, mutta pienemmätkin ovat tervetulleita. Kymäläinen ja Arja-Riitta Ihalainen. — **Esikoislestadiolaisten pyhäkoulu** (Koivistonpuistikko 53) to 18, joka toinen viikko, 050 5698420.

ME MIEHET **Tapaaminen** pe 28.10, 18, kahvi 17.30, ”Jumalan kanssa matkallaan”, Jarkko Willman, Duo Toivo, Markku Saonegin ja Jukka Lampela Raumalta, Porin seurakuntakeskus. — Vierailu Muotitalo Ratsulaan pe 25.11., Antinkatu 17. Kahvit 17.30 alkaen, Cafe Ratsula 2. kerros. 18 ”Miten muodilla selviää bisneksessä ja suomalaisen mies, miten pukeudut?”, toimitusjohtaja Matti Ratsula, Juonto Esko Salmi, hartaus Harjavallan kirkkoherra Tuomo Lindgren. Järj. Me miehet ja Kirkko Porissa.

MIKONKATU 8 **Kafe huone** -ilta n. joka toinen la 19–23.5.11. Juhanan trubaikka. — 19.11. Silja-Maaria Kavasto: Viides evankeliumi – kristityt Jorjaniassa. — Lisätiedot Jussi Järnmeräntä, p. 0400 309 853, jussi.karmeranta@evl.fi. **Teetupa Beetel** la 29.10, ja 12.11. 18–22. Sanaa, keskus-

Mielenterveyskuntoutajat, Eteläpuisto 10 B, 2. krs., Tukikeskus, ma 31.10, ja 14.11. 13–14.30. **Hyvän Mielen Talo**, Valtakatu 9. Hartaus to 10.11. ja 24.11. 14. **Kuurot:** Kuurojen Yhdistys, Länsipuisto 26: Raamattuhetki to 24.11. 12. — Jumalanpalvelus su 20.11. 12. — Lähetyspiiri ti 1.11. 13, Tukikeskus, Eteläpuisto 10 b, 2. krs.

MAAHANMUUTTAJAT – IMMIGRANTS **Ystävyyttä yli rajojen** pe 11.11. 18, Eteläpuisto 10 B, katutaso, E10 tilat. — **Friday Night Fellowship** 11.11 at 6 pm, Eteläpuisto 10 B, street level, E10. **MASS IN ENGLISH** **The Käppärä’s small chapel.** Anglican Church in Finland. Nov. 2. 18.30 Requiem Mass of All Souls (Isaiah 25:6–9; Rom. 5:5–11; Luke 7:11–17). Bring the names of loved ones for inclusion. — Nov. 6. 32nd Sunday of Ordinary Time. 10 Mass (II Maccabees 7:1–2 & 9–14; II Thess. 2:16–35; Luke 20:27–38). — Nov. 20. Christ The King. 10 Mass. (II Sam. 5:1–3; Coloss. 1:11–20; Luke 23. 35–43). — Nov. 27. 1st Advent. 10 Mass. (Isa. 2. 1–5; Rom. 13. 11–14; Matt. 24:37–44). — Nov. 30. St Andrew. 18.30 Mass (Wisdom 3:1–9; Rom. 10. 9–18; Matt. 4. 18–22).

Yhteinen toiminta **KEHITYSVAMMAISTYÖ** Seurakuntakeskus, Itäpuisto 14, 2. krs. — Kehitysvammaisten päiväkerho ke 30.11. 13–14.30. — Kehitysvammaisten iltakerho ti 1.11. ja 15.11. 17.30–19. — Kehitysvammaisten vanhemmat, Tukikeskus, ma 7.11. ja 21.11. 13.40.

KANSANLÄHETYS **Lähetyksiä**, Seurakuntakeskus, 5. krs. satakunnankk.fi, toimisto auki ma-to 10–15 tai sop. mukaan. — Epin piiri ma 16.30, parilliset viikot. — **Startti-raamattupiiri** ti 18. — Kohtaamisilta to 18.30, 27.10. ”Valtakunnan salaisuus”, Pentti Heinilä, 3.11. ”Jeesuksen toinen tuleminen”, Keijo Rainema, 10.11. ”Rukous”, KL-opiston nuoret, keskustelua ja apostelua. — Sääntömääräinen syyskokous la 26.11. 14, mm. vuoden 2017 talousarvio ja toimintasuunnitelma.

MUMMUN KAMARI **Itäpuisto 14.** Auki ma-to 11–15, pe 11–14, su 13–15. **Ma: Viikon avaus** 11.30. **Shakkikerho** 13. — **Ti: Tuolijumppa** 10.45. **Käsityön ystävät** 13. **Kamarikerho** 13. — **Erilaisia toimintatukioita** 13. — **To: Tuolijumppa** 12. **Hartaus** 13. — **Su: Sunnuntai-kerho** 13–15. **Kummikerho** la 12–14. **Työtupa** ke 10–13, Eteläpuisto 14, kellarikerros. — **Joulumyyjäiset** ke 23.11. 10–13. **”Jouluihin maisema” -näytely** esillä Mummun Kamarissa 19.11. alkaen. **Leskien klubi** joka kuun viim. ma 15.30–17, 31.10. kauneimmat hengelliset laulut, Anne-Marie Grundstén. Avoin kaikille leskille, ei ilm. Ulla-Maija Virén, p. 0400 309784.

SOTIEMME VETERAANIT **Hengellinen kuukausitilaisuus** pe 28.10. 13.30, Porin seurakuntakeskus, 2. krs. **TORSTAI-AKATEMIA** **Luento** to 3.11. 14, Porin seurakuntakeskus, Itäpuisto 14, Alä kompastu jätettiin, jäteneuvoja Merika Lanne, Porin kaupungin ympäristövirasto. Kaikille avoin ja maksuton, ikäihmisten oma luentosarja. Tiedot: Mari Korhonen, Porin kesäyliopisto, p. 044 701 5961, Mikko Salonen, Keski-Porin srk, p. 044 730 9648, Ulla-Maija Virén, Porin seurakuntayhtymä, yhteinen diakonia, p. 0400 309 784.

RAUHANYHDISTYS **Louhentie 4: Seurat** su 30.10. 16. — Ompeluseurat ke 2.11., 9.11. ja 16.11. 18.30. — Torstai-kerho 3.11. 18.30. — Pyhäin-päiväseurat la 5.11. 14 ja 6.11. — Tiistai-kerho 8.11.13. — Rippikoulun kodinla pe 11.11. 18.30. — Miestenilta la 12.11. 18.30. — Isänpäiväseurat su 13.11. 16. — SRK:n seurat to 17.11. 18.30, Pomarkun seurakuntakoti. — Varainkeruilla la 19.11. 18. — Seurakuntapäivät su 20.11. 13. — Julkaisuilla ke 23.11. 18.30.

TUOMASMESSU **Tuomasmessu** su 6.11. 18, Minna Marjanieni, Helena Kuusiranta, Porin Karjalaseura, Tuomaskuoro, Päivi Holkko, Keski-Porin kirkko.

ESIKOISLESTADIOLAISET **Rukoushuone**, Koivistonpuistikko 53: Seurat su 30.10, 6.11., 13.11., ja 20.11. 15. — Käsitöytilä to 3.11. ja 17.11. 18. — Pyhäkoulu- ja raamattupäivät to 10.11. ja 24.11. 18. — Muista tapahtumista ilmoitetaan erikseen.

Kristilliset yhdistykset **ESIKOISLESTADIOLAISET** **Rukoushuone**, Koivistonpuistikko 53: Seurat su 30.10, 6.11., 13.11., ja 20.11. 15. — Käsitöytilä to 3.11. ja 17.11. 18. — Pyhäkoulu- ja raamattupäivät to 10.11. ja 24.11. 18. — Muista tapahtumista ilmoitetaan erikseen.

ESIKOISLESTADIOLAISET **Rukoushuone**, Koivistonpuistikko 53: Seurat su 30.10, 6.11., 13.11., ja 20.11. 15. — Käsitöytilä to 3.11. ja 17.11. 18. — Pyhäkoulu- ja raamattupäivät to 10.11. ja 24.11. 18. — Muista tapahtumista ilmoitetaan erikseen.

ESIKOISLESTADIOLAISET **Rukoushuone**, Koivistonpuistikko 53: Seurat su 30.10, 6.11., 13.11., ja 20.11. 15. — Käsitöytilä to 3.11. ja 17.11. 18. — Pyhäkoulu- ja raamattupäivät to 10.11. ja 24.11. 18. — Muista tapahtumista ilmoitetaan erikseen.

Liikkuva diakonia tuo välittämistä kotiin

Noormarkun seurakunnassa

kolme vuotta toiminut

Yksinelävien ilta laajenee.

Uuden Liikkuva diakonia

-toiminnan on tarkoitus

saattaa auttajat ja

autettavat yhteen

yksinelävien avuksi.

Mietimme diakoniatyöntekijä **Kristiina Johanssonin** kanssa, miten Yksinelävien toimintaa voisi kehittää. Illoissa on oltu yhdessä ilon ja arjen toiminnan kautta, mutta kokoontumiset ovat olleet Noormarkun seurakuntatalolla. Kävijöiltä tuli toive, että apua saisi myös omassa kodissa, toiminnanohjaaja **Satu Uutaniemi** kuvailee.

Uusi Liikkuva diakonia -toiminta keskittyy vapaaehtoisten ja autettavien kohtaamiseen. Apu voi olla vaikkapa keskustelukumppanuutta, ulkoilukaverina olemista tai internetin peruskäytön neuvomista.

— Emme halua astua kotiväen alueelle, mutta yhteistyö esimerkiksi Kotipalvelun kanssa on tärkeää, Uutaniemi kertoo.

Tarvittaessa autettava ohjataan esimerkiksi kotihoidon piiriin.

— Liikkuva diakonia sopii myös yhteen sen ajatuksen kanssa, että asuutaan mahdollisimman pitkään kotona. Myös uudessa Sote-suunnitelmassa mainitaan seurakunnat ja vapaaehtoiset osana palveluketjua, Uutaniemi tiivistää.

Vapaaehtoiset auttavat kotona Liikkuvan diakonian toiminta lähtee siitä, että vapaaehtoinen täyttää lomakkeen, jossa hän kertoo esimerkiksi oman mielenkiintonsa kohteet. Samoin hän allekirjoittaa vaihtolovelvollisuus-sopimuksen.

Tällä tavoin voimme tarjota kullekin vapaaehtoiselle hänelle mieluisaa toimintaa avustettavien yksinelävien kanssa, Satu Uutaniemi kertoo.

Vapaaehtoisia onkin tullut jo mukavasti, vaikka toiminta on vasta käynnistymässä.

Avun tarvitsija voi pyytää apua niin usein kuin tarvetta on. Autettava voi halutessaan lahjoittaa neljä euroa, joka ohjataan Noormarkun seurakunnan diakoniatyölle.

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva diakonia auttaa yksinasuvia heidän kodeissaan. Toiminnan ohjaaja Satu Uutaniemi rohkaisee yksin eläviä pyytämään apua.

— Aloitamme toiminnan puolen vuoden kokeilulla, johon on tarkoitusta saada vapaaehtoisilta yhteensä 48 työtuntia. Tämä tarkoittaa yhden vapaaehtoisen osalta yhtä tai halutessa kahta tuntia avustamista puolen vuoden aikana. Kaksi kolmasosaa tarvittavista tunneista on jo varattu, Uutaniemi iloitsee.

Apua tarpeeseen

Avun tarvitsija voi pyytää apua niin usein kuin tarvetta on. Autettava voi halutessaan lahjoittaa neljä euroa, joka ohjataan Noormarkun seurakunnan diakoniatyölle.

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Maailmankuulu lähetyismies Dale Rhoton Porissa

Yliopisto-opiskelijat **Dale Rhoton** ja **George Verver** matkustivat 1957 kesälomallaan lähetyksien matkalle Meksikoon. Tämän matkan seurauksena syntyi kansainvälinen nuorten lähetyksien ja koulutusjärjestö Operaatio Mobilisaatio, OM, joka on tänä päivänä yksi maailman suurimmista lähetyksien järjestöistä. Silloin on myös kaksi valamerilaivaa, jotka levittävät kristillistä kirjallisuutta vuosittain lukuisiin maihin.

Dale Rhoton innostaa ja rohkaisee tämän päivän kristittyjä olemaan innolla mukana lähetyksentehtävässä.

Kuusikymmentäluvulla Dale Rhoton johti OM:n projektia Lähi-Idässä ja Euroopan kommunistimaissa. Vuodesta 1978 hän on ollut mukana OM:n laivatyössä.

Palvellessa 15 vuotta OM:n lähetyksien johtajana. Vuonna 1999 hän luovutti johtajuuden seuraajalleen, ja toimii tällä hetkellä OM:n laivatyön promootiotietämissä Pohjois-Amerikassa ja Aasiassa.

Satakuntalaisia Wienissä

1960-luvulla Dale Rhoton työskenteli useita vuosia Turkissa, jonne hän matkusti usein junalla Itä-Euroopan maiden halki.

Romaniaassa hän tapasi salaisessa neuvottelussa 14 vuotta vankilassa viiruneen pastorin **Richard Wurmbbrandin**, joka vei Dalen kaupungille itävaltalaisille voidakseen keskustella vapaasti.

Sekä vapaaehtoiset että yksineläviä avuntarvitsijat pääsevät mukaan Liikkuvan diakonian ottamalla yhteyttä Satuun, p. 044 569 6023 tai suutaniemi@gmail.com.

TEKSTI JA KUVA VAULA WRANG

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva Diakonia toimii joka kuun ensimmäisenä maanantaina klo 12–20. Aloitus on 7. marraskuuta.

Halutessa avuntarpeen voi ilmoittaa minulle jo edeltävänä perjantaina, jotta ehdin koostaa autettavien listan maanantaille. Toki maan-

Liikkuva Diakonia

”Toivoisin, että ihmiset kävisivät enemmän kirkossa”

”Suomalaisissa jumalanpalveluksissa pitäisi mielestäni olla enemmän musiikkia ja ylistystä.”

Suomessa viitisen vuotta asunut ugandalaistustainen Connie Ruth viihtyy jumalanpalveluksissa.

Taannoinen käynti jumalanpalveluksessa Keski-Porin kirkossa jäi mieleen rauhoittavana ja hartaina hetkenä, tunnustaa ugandalaissyntyinen, mutta nykyään Porissa asuva diplomi-insinööri **Connie Ruth**.

Hänen mukaansa erot ugandalaisen ja suomalaisen jumalanpalveluskulttuurin välillä ovat isot.

— Meillä Ugandassa palvelukset kestävät pitempään ja seurakuntalaiset osallistuvat niihin laulaen ja ylistäen. Yhteenkuuluvuuden tunne on todella suuri. Sen sijaan teillä Suomessa kaikki on niin pidättyväistä ja hillittyä ja pappi hoitaa aivan kaiken. Suomalaisissa jumalanpalveluksissa pitäisi mielestäni olla enemmän musiikkia ja ylistystä.

Vahva tausta

Stipendin kautta viitisen vuotta sitten Suomeen tullut ja aiemmin tänä vuonna Poriin muuttanut Ruth on käynyt useampaan kertaan Keski-Porin ja Ruosniemen kirkkoissa. Jälkimmäisen hyvä puoli on hänestä se, että palvelus alkaa vasta puoliltapäivin.

— Yksi, mitä Suomessa vielä ihmettelen, on se, etteivät nuoremmat käy jumalanpalveluksissa, vaan ainoastaan vanhat. Missä nuoret ovat? Toivoisin, että te suomalaiset kävisitte enemmän kirkossa.

Protestanttisen Ruthin oma kristillinen tausta on vahva.

— Olemme kristittyjä sukua. Itse olen elämäni aikana osallistunut paljon jumalanpalveluksiin ja käynyt myös monta vuotta pyhäkoulua.

Akateemista sukua

Ruthin oma suku on korkeasti koulutettua. Suvusta löytyy runsaasti akateemista väkeä. Esimerkiksi hänen setänsä on matematiikan professori.

Perinteet velvoittavat, sanotaan. Diplomi-insinöörin tutkinnon suorittanut Ruth itsekin haluaisi aloitella akateemisia jatko-opintoja tähtämessään tohtorin tutkinto. Sitä ennen hänen kuitenkin pitäisi saada

jatko-opinto-oikeus. Ensimmäisellä kerralla se ei onnistunut, mutta nuori nainen ei aio lannistua.

Osana jatko-opintosuunnitelmaa hän on opiskellut suomen kieltä aktiivisesti.

— Teidän kielenne on todella vaikeaa oppia, Ruth valittaa hymyssä suin.

Nykyään suomen kieli silti sujuu häneltä päivä päivältä yhä paremmin, vaikka hän onkin tottunut tulemaan vieraalla maalla toimeen englannin kielellä.

Työnteko maistuu

Tänä vuonna rakkaus toi nuoren naisen Poriin.

Uuteen ympäristöön orientoitumisessa on auttanut se, että Ruth on saanut määräaikaisen kouluavustajan työn Kaarisillan koululta. Maahanmuuttajataustaisia nuoria hän ei kuitenkaan avusta, koska ei osaa arabiaa.

— Työssäkäynti tuntuu oikein hienolta. Se antaa elämälle tarkoitusta ja ryhtiä. Toivon, että saisin koulutustani vastaavan vakituisen työpäikan tai vaihtoehtoisesti jatko-opiskelu-oikeuden, sillä tutkijan ura kiinnostaa minua, Ruth tunnustaa lopuksi.

TEKSTI JA KUVA
MATTI KUHNA

Fakta

Connie Ruth

- Syntynyt Busiassa Ugandassa vuonna 1988.
- Isänsä tavoin uskonnoltaan protestantti, äiti katolilainen.
- Suorittanut diplomi-insinöörin tutkinnon kotimaassaan ja Suomessa pääaineenaan tietojenkäsittelyoppi.
- Suunnittelee akateemisia jatko-opintoja.
- Kielitaito: hallitsee neljä kotimaansa 41:stä kielestä, englantia ja suomi.
- Muutti Poriin aiemmin tänä vuonna.
- Työskentelee määräaikaisena kouluavustajana Kaarisillan koululla vuodenvaihteeseen asti.
- Seurustele.

millai muute?

Näyttelijä ei koskaan pääse eläkkeelle

— Elämässä menee vaihtelevasti, mutta ilma ainakin on kaunis ja mieli alkaa olla aika positiivinen, kiteyttää **Matti Mäntylä** tuntuun syksyn ruskun keskellä.

Jäit muutama vuosi sitten eläkkeelle Porin teatterista ohjaajan ja näyttelijän töistä. Vai voiko noista töistä todellisuudessa päästä eläkkeelle?

— Ehkä se on niin, ettei näyttelijä pääse koskaan eläkkeelle. Porin teatterin hallituksen puheenjohtajana toimiminen tuo luonnollisesti edelleen perspektiiviä teatterityöhön, ohjelmistoon ja muuhun.

— Kun on vuonna 1962 tullut tanssipoikana teatteriin ja sitten teatterikoulun jälkeen kiertänyt koko elämänsä eri teattereita, niin teatteri on edelleen yksi tärkeimmis-

tä sisällöistä myös eläkepäivillä. Että saa olla mukana.

Tarkoittaa mukanaolo myös näyttelemistä?

— Minulla on ollut onni kun olen saanut tehdä monipuolisesti teatteria, ohjata, kirjoittaa ja näytellä. Nyt näyttää siltä että saan neljän vuoden tauon jälkeen palata taas näyttämölle, sillä minulle tarjottiin majuri Sarasteen roolia Porin teatterin Suomi 100 -juhlavuoden Tuntemattomassa so-tilaassa.

— Kun **Edvin Laineen** elokuvassa roolia esitti Tauno Suuri, eli **Tauno Palo**, niin ei tästä tarjouksesta oikein voinut kieltäytyä.

Reformaatio 500 -juhlavuosi tarjoaa haasteita myös kirkossa?

— Kyllä, Teljän kirkon Luther-näytelmä kolmen vuoden takaa olisi tarkoitus tehdä uudelleen ensi syksynä, Martin päivän aikoihin. Näytelmän ohjaaminen uudelleen luo oman haasteensa.

— Toivottavasti mukaan saadaan keskeisiin rooleihin samoja näyttelijöitä kuin 2013. Toki omat näkemykset ovat kolmessa vuodessa syventyneet ja toivonkin, että sen myötä näytelmään saataisiin jotain uutta.

Mitä muuta harrastat?

— Jos sen kiteyttää niin yhteisten asiointien hoitamista. Ensimmäinen kausi seurakuntaneuvostossa ja kirkkovaltuutettuna on osoittautunut mielenkiintoiseksi ja haastavaksi.

— Valitettavasti iän myötä lento- ja sulkapallon peluu on jäänyt, mutta hankin juuri kävelysauvat. Niillä on vaimon kanssa hyvä taivaltaa raikkaassa mäntymetsässä Katinurussa. Kun on kaksi sauvaa käsissä, niin pysyy helpommin pystyssä.

TEKSTI JA KUVA
RAINO SALMIJÄRVI